

D. PAVLI EPISTOLA
AD
PHILIPPENSES,

SYRIACE,	ITALICE.
EBRAICE,	HISPANICE.
GRÆCE,	GALLICE.
LATINE,	ANGLICE.
GERMANICE,	DANICE.
BOHEMICE,	POLONICE.

Ex

Dispositione & Adornatione

ELIAE HVTTERI
GERMANI

דְּלֹת פִּילִפּוֹסִינָה :

הַפִּלִּיפּוֹסִינָה

וְלֹס וְשִׁמְתָאֻס
עֲבָדֵי דִישׁוּעָא מִ
מְשִׁיחָא לְכִלְהוֹן
קְדִישָׁא דִישׁוּעָא מְשִׁיחָא
דְּאִירָא בְּבִילִיפּוֹסִינָה
קְדִישָׁא וְשִׁמְתָאֻס :

PAVLO è Timoteo serui di Iesv Christo, à tutti i Santi in Christo Iesv, che sono in Filippi, con la Vescont è Diaconi.

2 טִיבֹתָא עֲמִכּוֹן וְשִׁלְמָא
מִן אֱלֹהָא אֲבוּן וְמוֹן מְרוֹן
יִשׁוּעָא מְשִׁיחָא :

Gratia è pace à Voi da Dio Padre nostro, è dal Signor Iesv Christo.

3 מִיֹּדָא אֲנָא לְאֱלֹהֵי עֵל
עִוְהִדְנָכוֹן אֲמִינָא :

Io ringrazio il mio Dio ogni volta che io mi ricordo di Voi.

4 דְּבָקֵל בְּעִוְתֵי דְּעֵל
אֲפִיכּוֹן וְכֹד חֵדָּא אֲנָא
מִתְפַּשֶּׁר אֲנָא :

Facendone sempre oratione con allegrezza, in ogni mia oratione, per tutti Voi.

5 עֲלִי שְׁוִתְבִּיתָכוֹן
דְּבִאֲוִנְגִּלִּיוֹן מִן יוֹמָא
דְּחֵדָּא וְעַד מָא לְהֵשָׁא :

Che Voi siate partecipi de l'Euangelio dal primo giorno infini ad hora.

6 מְטוֹל דְּתִכִּיל אֲנָא עֲלִי
חֵדָּא דְּהוּ מִן דְּשִׁרִי בְּכוֹן
עֲבָדָא טְבָא הוּ יִשְׁלַם עַד
מִן לְיוֹמָא דְּמָרוֹן יִשׁוּעָא
מְשִׁיחָא :

Essendo assicurato di questo, che colui che ha cominciata in Voi la buona opera, la finirà infini al giorno di Iesv Christo.

הַשְּׁלִיחַ אֶל-פִּילִפּוֹסִים :

נ

וְלֹס וְשִׁמְתָאֻס עֲבָדֵי
יִשׁוּעָא מְשִׁיחָא לְקֹדְשִׁים
כֻּלָּם וְשִׁמְתָאֻס בְּיִשׁוּעָא
הַשְּׁלִיחַ בְּפִילִפּוֹסִים עִם-פִּקִּיִּדִים
וְשִׁמְתָאֻס :

PAVLO y Thimortheo Sieruos de Iesus el Christo à todos los Sanctos en el Christo Iesus, que estan en Philippos, y à los Obispos, y Diaconos :

2 תְּחִנָּה לָכֶם וְשִׁלּוֹם מֵאֱלֹהִים
אֲבִיִּי וְנֹדִינְגִי יִשׁוּעָא מְשִׁיחָא :

Gracia y paz ayays de Dios nuestro Padre, y del Sennor Iesus el Christo.

3 אֲוֹדָה לְאֱלֹהֵי בְּכָל-זְכוֹרָכֶם :

Hago gracias à mi Dios, en toda memoria de vosotros.

4 תָּמִיד בְּכָל-תְּפִלָּתִי עֲלִי
כֻּלָּכֶם בְּעִשְׁוֹתֵי אֶת-תְּפִלָּתִי
בְּשִׁמְחָה :

Siempre en todas mis oraciones haziendo oracion por todos vosotros con gozo.

5 עֲלִי חֲבֵרְתָכֶם בְּבִשּׁוּרָה מִיּוֹם
רִאשׁוֹן עַד-עַתָּה :

De vuestra comunicacion en el Euangelio (del Christo) desde el primer dia hasta aora.

6 וְכֹדֵחַ אֲנִי עֲלִי-זֵאת בִּי-זֵה
אֲשֶׁר תִּחַל בְּכֶם אֶת-מַעֲשֵׂה
הַטוֹב הוּא גַם יִכְלֶה עַד-
יוֹם יִשׁוּעָא מְשִׁיחָא :

Confiado de esto, es à saber, que el que comencó en vosotros la buena obra, la perficionará hasta el dia de Iesus el Christo.

ΠΑΥΛΟΥ ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠ-
πησιους επιστολη.

ΚΕΦ Α Α. α'.

Αδελφαι & τιμοθεε δε-
λοι ιησου χριστου, πασι
τοις αγιοις εν χριστω ιη-
σου, ταις εστιν εν Φιλιπ-
ποις, ουκ επισκοποις & διακονοις.

PAVL & Timothee seruiteurs de Iesus Christ, à tous les saints en Iesus Christ qui sont en Philippes, avec les Eueques & Diaeres.

2. Χάρις υμῖν & εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου ιησοῦ χριστοῦ.

Grace vous soit, & paix de par Dieu notre Pere & de par le Seigneur Iesus Christ.

3. Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου πάντη τῇ μνείᾳ ὑμῶν.

Je ren grace à mon Dieu toutes les fois que ie fai mention de vous.

4. Πάντοτε ἐν πάσῃ δεήσει μου ὑπὲρ πάντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς τὴν δεῖσιν ποιούμεν.

Faisant toujours prieres avec ioye pour vous tous en toutes mes oraisons.

5. Ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ ὑμῶν εἰς τὸ εὐ-
αγγέλιον, ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀ-
ρχεῖ τῆ νῦν.

A cause de la communion de l'E-
uangile que vous avez demonstree, de-
puis le premier iour iusqu'à mainte-
nant :

6. Περιμένω αὐτὸ τὸ εὖ, ὅτι ὁ ἐναρ-
ξάμενος ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθόν,
ὁ κατελείψει ἔργον ἡμετέρας ιησοῦ χρι-
στοῦ.

Estant assuré de cela mesme, que celui qui à commencè cette bonne oeu-
re en vous, la parfera iusqu'à la iour-
nee de Iesus Christ :

AD PHILIPPENSES.

CAP. I.

PAVLVS & Timotheus servi Iesu Christi: omnibus sanctis in Christo Iesu, qui sunt Philippis cum episcopis & diaconibus.

Paul and Timotheus the servants of Iesus Christ, to all ye Saints in Christ Iesus which are at Philippi / with the Bishoppes / and Deacons.

2. Gratia vobis & pax à Deo Patre nostro, & Domino Iesu Christo.

Grace be with you / & peace from God our Father / and from the Lord Iesus Christ.

3. Gratas ago Deo meo in omni memoria vestri.

I thanke my God hauing you in perfect memorie.

4. (Semper in cunctis orationibus meis pro omnibus vobis, cum gaudio deprecationem faciens.)

(Alwayes in all my prayers for all you praying with gladde.)

5. Super communicatione vestra in Evangelio Christi à prima die usque nunc.

Because of the fellowship which ye haue in the Gospell / from the first day vnto now.

6. Confidens hoc ipsum quia qui cepit in vobis opus bonum, perficiet usque in diem Christi Iesu.

And I am perswaded of this same thing that he that hath begonne this good worke in you / will perforce it vntill the daye of Iesus Christ.

An die Philipper.

Das I. Capitel.

Paulus vnd Timotheus / Knechte Jesu Christi. Allen Heiligen in Christo Jesu zu Philippien / sampt den Bischöffen vnd Dienern.

Paulus oc Timotheus / Ihesu Christi Dienere. Allen Heiligen i Christo Ihesu vdi Philippien / met Diener oc Dienere.

2. Gnade sey mit euch / vnd friede von Gott vnserm Vatter / vnd dem HEREN Jesu Christo.

Gnade vere met eder oc Fred / aff Gud vor vader / oc den HEREN Ihesu Christo.

3. Ich dancke meinem Gott / so oft ich ewer gedencke.

Ieg tacker min Gud / saa ofte som ieg tencer paa eder.

4. (Welches ich allezeit thu / in alle meinem Gebet / für euch alle / vnd thu das Gebet mit freuden.)

(Huiscker ieg gør altid / i alle mine Bøner for eder alle / oc ieg gør min Bøn met glæde.)

5. Vber ewer Gemeinschaft am Evangelio / vom ersten tage an bis her.

For eders samsund i Euangelio / fra den første dag in til nu.

6. Vnd bin desselbigen in guter zuversicht / daß / der in euch angefangen hat das gute werck / der wirdt auch vollführen bis an den tag Jesu Christi.

De ieg haaffuer it gaar haab der til / at den som begynte den gode Gerning i eder / hand skal oc fuldtomme der indtil Ihesu Christi dag.

K Filipensern.

Kapitola I.

Pavel a Timotheus Sluzebnicky Běžíš Krysta: Všem Svätým v Krystu Běžíš / kteříž jsou v Měste Filipis s Biskupy a s Jahny:

Pavel y Timotheus sluzcy Jesu Krysta / vsyřkřim svätym v Jezusu Krystu / ktorí są w Filipiech z Biskupy y Dyakony.

2. Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho / a od Pána Běžíš Krysta.

Láťanč vám bōžie y pokoj od Boha Otca našeho / y od Pána Jesu Krysta.

3. Děluji Bohu měmu v každém připomínání o vás.

Děleju Bogu memu vsťávám čně was páměťasac.

4. (Wdyckny na vsech modlitbách mych / za vás za vseckny s radostij prosbu tkně.)

(Závdy we všelkdy pro šbie moře za vsyřkř was z weselem modlitwe czyniac.)

5. Ze gste přinati w spolek, nost Ewangelium Krystowa / odprwnižo dne / až do tohoto času.

Ziešle przystli ku społęznosci Ewangeliej / od pierwego dnia aż do cžasu tego.

6. Dauffanij nepochybne mage o tom / ze ten kterýž začal w was dielo dobre / dokoná až do dne Krysta Běžíš:

Pewnte to wiedzac / iż ten który poczał w was dobra sprawę / dokoná až do dnia Jezusa Krysta.

א

7 הכנני ציר ודק לי
למחרציו על כלכון מטול
דכלבי סימיו אנתון
ופאסורי ובמפק ברוח ד
דעל שברה דאונגליון ד
דשותפי אנתון בטיבותא:

*Si come è douere ch'io habbi questi a
oppinione di tutti voi: perche io ritengo
nel cuor mio come tutti voi sete stati
participi de la gratia con esso meo ne
miei legami, e ne la difesa è confirmatione
del l'Euangelio.*

8 סהד הו לי ציר אלהא
דאיכנא מרחב אנטון לבון
ברחמיה דישוע משיחא:

*Imperochè l'Idio m'è testimonia di
quanto io vi desidero tutti ne la viscera di
Iesu Christo.*

9 והדא מצלא אנה דתוב
וסגא ונתנתר חובכון בי
פידעתא ובכל סובל דרוחו:

*E prego questo, che la vostra charità
abbondi ancor piu con conuiscimento e con
ogni intelligentia.*

10 דתהווון פקשיו אילין
דעהנו ותהווון דכין דלא
תוקלא פנימיה דמשיחא:

*Accioche voi giudichiare le cose con-
trarie: e fin che voi siate sinceri, e senza
inciampo anfin al giorno di Christo.*

11 ונמליו פארא דנדיקתא
דפישוע משיחא לשבחה
והאיקרא דאלהא:

*Ripieni de frutti di giustizia, che son
per Iesu Christo, e gloria e laude di Dio.*

12 צבא אנה דין דתהווון
אחי דסוערני דילי
ותיראת אנה לקדמיה
באונגליון:

*Hor io voglio, fratelli, che voi sappia-
te che le cose che mi sono aduenute, son
successe a l'auuancemento del l'Euangelio.*

13 הכנני דאך אסורי
אחליו במשיחא בם
בפרטוריון פלה ולשכנא
דכל נש:

*In modo che i miei legami sono stati
famosi in Christo per tutto'l Pretorio, e
per tutt'gli altri luoghi.*

א

7 איכנא שוה לי לחשוב את-
ולא על כלכם על כיהוים
אחם בלכבי גם באסורי גם
בדבר אודותי ובפעמא הבשורה
חברי תחנתי כלכם:

*Come me es justo sentir de todos vosotros,
porquanto hos tengo en el coraçon y en mis pri-
siones: y en la defenya y confirmacion del Euan-
gelio, que soys todos vosotros compaņneros de
mi gozo.*

8 ועדי הוה האלהים איכנא
מתאנה אני את כלכם ברחמי
ישוע המשיח:

*Porque testigo me es Dios de como hos amó
à todos vosotros en las entrannas de Iesus el
Christo.*

9 וואת מתפלל אני אשד
אהבתכם עוד יותר ועל יתר
תותיר פדע ובכל תבונה:

*Y esto oro, Que vuestra charidad abunde aun
mas y mas en sciencia y en todo conocimiento.*

10 לבחן את המועילים אשד
תהיו תמימים ובל דפי ביום
המשיח:

*Paraque aprouays lo mejor, paraque seays
sinceros y sin offensa para el dia del Christo.*

11 נמלאים במעשי הצדקה
בישוע המשיח לכבוד ותהלה
אלהים:

*Llenos de fruto de justicia por Iesus el Chri-
sto a gloria y loor de Dios.*

12 מי יתר אשד תדעו אחי
כיהא אלה אשד אחי יותר לצעד
הבשורה בא:

*Y quiero, Hermanos, que sepay, que mis
cosas han succedido mas al prouecho del Euan-
gelio.*

13 כן אשד אסורי במשיח
ידעו בכל בית דין ובאחרים
כלם:

*De tal manera que mis prisiones ayan sido
celebres en el Christo en todas las audiencias, y
en todos los de mas lugares.*

א.

7. Καθώς ἐστὶ δίκαιον ἐμοὶ τὰ τοῦ
Φροεῖν ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, διὰ
τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς, ἐν
τε τοῖς δεσμοῖς μου, καὶ ἐν τῇ δόξα τοῦ
εὐαγγελίου, καὶ βεβαιώσῃ τὴν διαγγελίαν,
συγκοινωνοὺς μου τῆς χάριτος
πάντας ὑμᾶς ὄντας.

*Comme il m'est raisonnable de pen-
ser cela de vous tous, pourque ie re-
tien en mon cœur que vous tous auez
esté participans de la grace avec moi en
mes liens, & en la defenfe & confirma-
tion de l'Euangile:*

8. Μάρτυς γάρ μου ἐστὶν ὁ θεός,
ὡς ὁμιλοῦμαι πάντας ὑμᾶς ἐν
ἀνταγωγῇ ἰησοῦ χριστοῦ.

*Car Dieu m'est tesmoin comme ie
vous desire tous singulierement en cor-
diale affection de Iesus Christ.*

9. Καὶ τὰ τοῦ περισσόχρησθαι, ἵνα ἡ
ἀγάπη ὑμῶν ἐπὶ μάλλον καὶ μάλ-
λον περιεσθῇ ἐν ὁμιλίᾳ καὶ πά-
σῃ αἰδέσει.

*Et ie requier ceci afin que vostre
charité abonde encore de plus en plus
avec recognoissance & toute intelligen-
ce.*

10. Εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς πὺ
διὰ φέρονται, ἵνα ἡτε εἰλημενεῖς καὶ
ἀποστοκοῖτε εἰς ἡμέραν χριστοῦ.

*A ce que vous puissiez discerner les
chofes contraires, afin que soyez purs
& sans achoppement iusques à la iour-
nee de Christ.*

11. Πεπληρωμένοι καρπῶν δι-
καιosuνῆς τῶν διὰ ἰησοῦ χριστοῦ,
εἰς δόξαν καὶ ἐπαινον θεοῦ.

*Estans remplis de fruits de iustice,
qui sont par Iesus Christ, à la gloire &
louange de Dieu.*

12. Γινώσκων ὅτι ὑμᾶς ἐβλομεθα, ἀ-
δελφοί, ὅτι καὶ ἐμὲ μάλλον εἰς
περισπῶν τὴν διαγγελίαν ἐληλυ-
θεν.

*Or freres, ie vueil que vous sachiez
queles choses qui me sont aduenues,
sont aduenues à vo tant plus grand ad-
uancement de l'Euangile.*

13. Ὡς τοῖς δεσμοῖς μου φανε-
ροῦς ἐν χριστῷ ἡμεδαυ ἐν ὅλῳ τῷ
πραιτωρίῳ, καὶ τοῖς λοιποῖς πά-
σι.

*En forte que mes liens en Christ
ont esté rendus celebres par tout le Pre-
toire, & par tous autre lieux:*

7. Sicut est mihi iustum, hoc sentire pro omnibus vobis, eo quod habeam vos in corde, & in vinculis meis. & in defensione & confirmatione Evangelii, socios gaudii mei omnes vos esse.

As it becometh me so to iudge of you all, because I haue you in remembrance that both in my bandes / and in my defence / and confirmation of the Gospell you all were partakers of my grace.

8. Testis enim mihi est Deus, quomodo cupiam omnes vos in viscibus Iesu Christi

For God is my record / howe I long after you all from the very hearte roote in Iesus Christ.

9. Et hoc oro, ut charitas vestra magis ac magis abundet in omni scientia & in omni sensu.

And this I pray / that your loue may abound / yet more and more in knowledg / & in all iudgement.

10. Ut probetis potiora, ut sitis tyacri & sine offensa in diem Christi.

That ye may discerne things that differ one from another / that ye may be pure / & without offence / vntill the day of Christ.

11. Repleti fructu iustitiae, per Iesum Christum, in gloriam & laudem Dei.

Filled with the frutes of righteousness / which are by Iesus Christ vnto the glorie & praise of God.

12. Scire autem vos volo fratres, quia quae circa me sunt, magis ad profectum venerunt Evangelii.

I would be vnderstood / brethren / that the things which haue come vnto me / are turned rather to the furthering of the Gospell.

13. Ita ut vincula mea manifesta fierent in Christo in omni praetorio, & in ceteris omnibus.

So that my bandes in Christ are famous throughout all the iudgement hall / & in otherv places.

7. Wie es denn mir billich ist / daß ich dermassen von euch allen halte / darumb daß ich euch in meinem herben habe / in diesem meinem Gefengnis / darinn ich das Evangelium verantworte vnd bekrefftige / als die ihr alle mit mir der gnade theilhaftig seht.

Eige som mitg oc ber / at teg skal i saa maade holde aff eder alle / Fordi at teg haaffuer eder i met hiet / i dete mit Fængsel / i hultet teg forsuarer oc stadfester Euangelium / som de der alle ere delactige met mig i naaden.

8. Denn Gott ist mein Zeuge / wie mich nach euch allen verlangt von herben grund in Jesu Christo.

Ihi Gud er mit Vidne / huorledis mig forlengis effter eder alle i hietrens grund i Ihesu Christo.

9. Vnd daselbst vmb bete ich / daß ewre Liebe je mehr vnd mehr reich werde / in allerley erkenntnis vnder erfahrung.

De der om beder teg / at eders kærlighed kand bliffue to mere oc mere rig / i allehonde Bekendelse oc Forsegelse.

10. Daß ir prüfen möget / was das beste sey / auff daß ihr seht lautter vnd vnangestellig / biß auff den tag Christi.

At i kunde prøffue / huad som Best er / at i kunde vereenre oc vden forargelse indtil Christi dag.

11. Erfüllet mit Früchten der gerechtigkeit / die durch Iesum Christum geschehen (in euch) zu ehre vnd lob Gottes.

Opfylle met Retsferdiigheds Fruct / som ske ved Ihesum Christum (i eder) Gud til ære oc loff.

12. Ich lasse euch aber wissen / lieben Brüder / daß / wie es vmb mich stehet / das ist nur mehr zur förderung des Evangelij gerathen.

Jeg lader eder oc vide / kære Brødre / at huorledis det gaar mig / det er eton kommer mere til Euangelij forfremmelse.

13. Also / daß meine Band offenbar worden sind in Christo / in dem ganck Richtause / vnd bey den andern allen.

Saa / at mine Bænd ere obensbarede i Christo / vdi der ganckse Domhus / oc hos alle de andre.

7. Jasoż mi gest to za spras wedliw o wssch was synysu ti / proto ze was mam w Erd / cy a w okowach mych / a w obirant / a w wtrzeniu Ewangelium / ze gste wy wssychni autastnych radosti me.

Jako sprawiedliwa rzecz test / aby ch th o o was wssychni roztumial / dla tego iz was mam w sercu moim wssychni wczestniaki lasti zomna / tak w moim wczestniu jako y obronte / y powirowzeniu Ewangelium.

8. Swideł mi gest jagiste Bzoch / kteraś gsem jadościw was wssch / w Stawijch Bzjiste Krysta.

Abowiem swiadktem mi test Bog / jako was serdecznie miluje wssychni w wnetznosciach Jezusa Chrystusa.

9. A za to se modlijm / aby lasta wasse wojce a wce se roz / mahała w wmetni a we wssim rozumu.

Do to prosci / aby milosc wassa testje wiecey a wiecey obitowala w wznaniu / y we wssellim rozsadku.

10. Abyście zkusyli lepszich wcz / a abyście byli bez post / wrny a bez vrazu w den Kry / stuow.

Ta to / abyście roztznali ty rzeczy ktore sie nie zgadzaja / zebyście byli scyprami / y bez przesadybleg wykonali / az do dnia Chrystusowego.

11. Naplneni gsaue Swotcem Sprawiedlnosci kzeze Bzjiste Krysta / k Slawie a k Chwale Bozji.

Bedac napelnieni owocow sprawiedlnosci / ktore sa przez Jezusa Chrystusa / ku chwale y czci Bozjej.

12. Chet pal Bratki / abyście wzdeli / ze to coż mi se pft / hodilo / k wssychnu prospachu Ewangelium sialo se.

Zatym bracia / chet abyście wle / dzieli / iz ty rzeczy ktore mi sie przy / trekaly / ku wierszeniu pomozcie mi Ewangelium przyzwy.

13. Tak ze wczeni mepro Krysta / rozblasneno gest po wssim Nathauzu / y wssudy gin / de.

Chet iz zwlasti moiem Kry / stuskie znaczenie sa przy wssychni dworze Cesarstwu / y indziej wss / dzie.

א

14 וסוגאא דאחא דפמון
אתהכלו על אסורי וא
ואשיחו ותרואית דל
דחלא לממללו מלתא
דאלהא:

*Eche molti de fratelli nel Signore.
affievoli per li miei legami, osano con
piu ardire di parlar la Parola senza timore.*

15 ואנש אנש מן חסמא
וחרבנא אנש אנש דין
פצבנא טבא ופחובנא
למשיחא מכריון:

*Alcuni predicano ben Christo per in-
vidia e per contentione: ma alcuni anco-
ra per buona voluntà.*

16 הגון דין דפחרינא
למשיחא מכריון לא הוה
דפחרינא אל דפכריון
דמוסבין אולצנא לאסורי:

*Alcuni dico annuntiano Christo per
contentione, non pia puramente, pen-
sando di aggiungere afflittione a i miei lega-
mi.*

17 (והגון פחובא) מטול
דידעו למפק פרוחא
דאנגליון סים אנכי:

*Et altri per charità, sapendo ch'io son
constituito per la difesa de l'Euangelio.*

18 ופחרא חדית ופחרא
אנא דפכל פרוס אן
פצלמא ואן פקושתא
משיחא יתפרו:

*Ma che? nondimeno, in qualunque
modo si sia, o per occasione, o con verità,
Christo è annuntiato: e da questo io mi
rallegrò, & ancor mi rallegrarò.*

19 ידע אנכי גיר דהלון
לחיה הו משתפחון לי
פכצותכו ופמוהבתא
דחיתא דישוע משיחא:

*Perche io so che questo mi tornerà in
salute per la vostra oratione, e souueni-
mento de lo Spirito de Iesu Christo.*

א

14 ואנש לבים מן האחים
באדניגו יבטיחון באסורי אנש
מלאם לבם בכלי ידא לדרב
את הדבר:

*Que muchos de los Hermanos tomando a-
nimo con mis prisiones, ofen mas atreuidamen-
te hablar la palabra (de Dios sin temor.)*

15 אנשים בשנאה ובמריבה
ואנשים בתם לבב קוראים
את המשיח:

*Y aun algunos cierto por embidia y porfia
predican al Christo: mas otros tambien por bu-
ena voluntad:*

16 ואנש פמריבה מבשרים את
המשיח לא בתם וישר כיהאם
חושבים להתגולל ולהתנפל על
ולהוסיף צרה ומצוקה על
אסורי:

*Otros digo que por contención annuncian
el Christo no sinceramente pensando que leuan-
tan mayor apretura a mis prisiones:*

17 אלה הם אנש מאהבה
יודעים כיהעל דבר הבשורה
עומד אנכי:

*Otros tambien por Charidad, sabiendo que
soy puestto en ellas por la defensa del Euangelio.*

18 ומה השתוחח נפשי אך בכל
דרך אם בעלילות ואם באמת
יבשר המשיח גם כן שומח אנכי
ואשמח:

*Que pues? Conque en todas maneras, o por
aparencia o por verdad, sea annunciado el Chri-
sto, en esto tambien me huelgo, y aun me holgare*

19 כיהידעתי כי זאת גם היא
תהיה לי לישועתי בתפלתכם
ובמתת רוח ישוע המשיח:

*Porque se que esto se me tornará a salud, por
vuestra oracion, y por el alimento del Espiritu de
Iesus el Christo.*

א.

14. Καὶ τοὺς ἀλείοντας τῶν ἀδελ-
φῶν ἐν κυρίῳ, πεποιθότας τοῖς δε-
σμοῖς μου, παρρησιασμένως τολμᾶν
ἀφ' ὧς τὸν ἔγωγε λόγον λαλεῖν.

*Et que plusieurs des freres au Sei-
gneur, affeurez par mes liens, osent par-
ler plus hardiment de la parole sans crain-
te.*

15. Τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνον καὶ
ἐρίαν, πνὲς ᾧ καὶ δι' ὀδοκίαν τὸν
Χριστὸν καταρτυσασιν.

*Vrai est que quelques vns preschent
Christ par envie & contention, & les
autres au contraire, par bonne volon-
té.*

16. Οἱ μὲν ἐξ ἐριθείας τὸν Χριστὸν
κατὰ γὰρ λαλοῦσιν οὐχ ἀγῶως, οἰόμε-
νοι θλίψιν ἀπὸ φέρειν τοῖς δεσμοῖς
μου.

*Voire les vns annoncent Christ par
contention, non point purement, cui-
dant adioufter afflittion a mes liens.*

17. Οἱ δὲ ἐξ ἀγάπης, εἰδότες ὅτι
εἰς δόξα λογίαν τὸ διαγγεῖλαι καί-
μεν.

*Mais les autres le font par charité,
sachans que ie suis ordonné pour la de-
fense de l'Euangile.*

18. Τί γάρ; πάλιν παντὶ τρέπω,
εἴτε παρ' αἰσῶς, εἴτε ἀληθείᾳ Χριστὸς
κατὰ γὰρ λαλεῖται καὶ ἐν τῷ φχαί-
ρω, ἀλλὰ καὶ χαρῆς συνη.

*Quoi donc? toutesfois en quelque
maniere que ce soit, ou par feintise, ou
en verité, Christ est annoncé: & en ce-
la ie m'esioiui, & m'en esioiurai.*

19. Οἶδα γάρ ὅτι τὰ τῷ μοι δόξα-
θήσεται εἰς σωτηρίαν διὰ τῆς ὑ-
μῶν δεήσεως, καὶ διὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ
πνεύματος ἡμῶν Χριστοῦ.

*Car ie sai que cela me retournera
à salut par votre priere & par la sub-
uention de l'Esprit de Iesus Christ:*

CAP. I.

14. Ut plures à fratribus in Domino, cōfidentes in vinculis meis, abundantius auderent sine timore verbum Deiloqui.

In so much that many of the brethren in the Lords are boldened through my bandes / and dare more frankly speake the worde.

15. Quidam quidem & propter invidiam & contentionem: quidam autem & propter bonam voluntatem Christi prædicant.

Some preache Christ euen through enuie and strife / and some also of good will.

16. Quidam ex contentione Christum annuntiant nō sincere: existimantes pressuram se sulcitare vinculis meis

The one parte preacheth Christ of contention and not purely / supposing to adde more affliction to my bandes.

17. Quidam autem ex charitate: scientes quoniam in defensionem Evangelii positis sum.

But the others of loue / knowing that I am set for the defence of the Gospell.

18. Quid enim? Dum omni modo, siue per occasionem, siue per veritatem, Christus annuntietur: & in hoc gaudeo, sed & gaudebo.

What then? yet Christ is preached all maner wayes / whether it be vnder a pretence / or sincerely: and I therein toye: yea / and will toye.

19. Scio enim quia hoc mihi proveniet ad salutem, per vestram orationem, & subministrationem Spiritus Iesu Christi.

For I knowe that this shall turne to my saluation / through your prayer / and by the helpe of the Spirit of Iesus Christ.

Das I. Capitel.

14. Vnd vil Brüder in dem H. E. X. A. N. / auß meinen Banden zuversicht gewonnen / desie dürstiger worden sind / das wort zu reden on schew.

De mange Brodre i H. E. X. A. N. / sige tillid aff mine Baand / ere bleffne dess mere dristige / at tale Ordet vden redsel.

15. Etliche zwar predigen Christum / auch vmb haß vnd haders willen. Etliche aber auß guter meinung.

Der predicke oc vel nogle Christum / for had oc auind skuld / De nogle aff en god mening.

16. Zene verkündigen Christum auß zanc / vnd nicht lauter / denn sie meinen / sie wöllen ein trübsal zuwenden meinen banden.

De andre forkynde Christum aff retze oc tærenlige / Thi de mene / at de vilde vende mine baand drøffuelse til.

17. Diese aber auß liebe / denn sie wissen / daß ich zu verantwortung des Evangelij hie liege.

Men disse aff kærlighed / Thi de vide / at ieg ligger her til at forsvare Euangelium.

18. Was ist jm aber denn? daß nur Christus verkündiget werde allerley weise / es geschehe zufallens / oder rechter weise / so frewe ich mich doch darinnen / vnd wil mich auch freuen.

Hvad er der da? At Christus ekon fand forkyndis i alle maade / huad helder der salder sig saa til / eller der steer i den rette maade / Saa glæder ieg mig dog der aff / oc ieg vil oc saa glæde mig.

19. Denn ich weiß / daß mir dasselbige gelinget zur seligkeit / durch ewer Gebet / vnd durch Handreichung des Geistes Jesu Christi.

Thi ieg veed / at der forfremmis mig til Salighed / formedst eders Bøn / oc ved Ihesu Christi Aands hjælp.

Kapitola I.

14. Tak femmøgh Brættij w Panu / dauffagijce w ofowach mshch / hognegssj smelost magij bez strachu mluwici Slowo Bogij

A wsele ich 3 bráctey w Pánte / dusátae wieżientu meimu / w ccey smietu y bospiecznety Slowo opowiadac.

15. Některij žagistě pro ža wist a odpor: Ginij pak pro dobrou wuoli / Krysia oblas flugij:

Ansektozjy przez zazdrość y swar / niektórzy też y z dobra wola Krysusa opowiadają.

16. Některij pro Swár / Krysia wyznáwagij / neupřijmň / magijce ža to / žemi přídagj trápenij w wězenij mēm.

Něktozjy z wasni Krysusa opowiadają nie ściżyze / minimás iac iž przydawá wciřtu wleżies niu memu.

17. Ginij pak lástě / wědauc to gsem wstano wen k odrá nē Euangelium.

Drudzy záste z miłosć / wleś dzac ižem teřt postánow / on tu obrontie Ewangeliej.

18. Y což pak? Nařmžkoli žagistě spuosobem / budio na o / ko / budio w prawdě / když se gedinē Krysus oznamuje / y ž tohoť ná seradugi / a gessť se radowati budu.

Alle což r wdy takimkolwieř sposobem / choć pod pokrwyřa / choć prawdywie Krysus bywa opowiedan / z tego thež raduie sis / y iessje radowac sis bede.

19. Neb wism / žemi přisgde křpasenij / strze wářny Wodlet bu / a strze posluhowánij Duřha Gěřisťe Krysia.

Gdyž wlem iž mi śe tho obroć / tu zbawientu przez prośbę was / ſe / y dodawanie ducha Jezusa Krysusa.

א

20 איכנא דמסכר אנה
ומסכנא אנה דמסכר לא
אכנת אללא בגליות אפלא
איר דפכל וכו אר השא
יתרוב משיחא בפגרי
אן פחיא ואן פמיתא :

Secondo la forma aspettativa è la mia speranza che ho di non havermi a vergognare in cosa alcuna: ma con ogni libertà, si come sempre, così ancor adesso, Christo sarà magnificato nel mio corpo, o per vita, o per morte.

21 חני גיר דיילי משיחא
הו נאן אמית ויתכנא
הוא לי :

Imperchè Christo à me, e n'è la vita, e n'è la morte, è guadagno.

22 אן דין אר בגליו חניא
דכסנא פארא אור לי
פכברי לא ידע אנה מנא
אנא לי :

Or se il vivere in carne mi è giovenale, io no l'ho, ne quel ch'io mi debbo eleggere.

23 אלא לי גיר תרמניהו
למכסר רגיא אנה אצמ
משיחא אהוא והוא טב
פקחא הנת לי :

Perchè io sono stretto da due cose, habendo desiderio d'esser disciolto, & esser con Christo, il che mi è molto meglio.

24 אלא אר דמחנה
פפגרי אלא לי אבותא
מטותכון :

Ma il mio rimanere in carne, è più necessario per voi.

25 והוא תבילאית ידע
אנה דבאש אנה ומקנא
אנא לתדותא דילכון
לתרבותא דהמבותכון :

Et conso questo confidentemente, che io rimarrò, e dimorerò con tutti voi al vostro auuancement, & à la letitia de la fede vostra.

26 דכד אתא תוב לתכון
יתתר בי שוכהרכון דב
דבשוע משיחא :

Accioche la vostra gloria abbondi in Christo Iesus per me, mediante il mio ritorno à voi.

א

20 בתיקוהי וכשכרי כיל
אבושה בכל דבר כיל
בטחון כמו תמיד כה גם עת
יתגדל המשיח בכשרי אהם
בחיים ואהם במתים :

Conforme à mi desseo y esperança, que en nada seré confuso: antes con toda confiança, como siempre, aora tambien sera engrandecido el Christo en mi cuerpo, ó por vida ó por muerte.

21 כיל הוהי המשיח הוא ומותי
בצעי ותרכי :

Porque à mi el Christo me es ganancia, ó biuiendo ó muriendo.

22 וכיל הוהי בבשר ישפרי
המעשה אשר לי לכך איני יודע
מה אבחר :

Porque si biuiere en la carne, esto me ganancia, y (no sé que escoger.

23 כיל הציקני שתיהן בתיקוהי
לגוע ולהיות את המשיח וזאת
יותר ועל יותר הועיל לנפשי :

Porque de ambas cosas estoy puestto en estrecho) teniendo desseo de ser desatado, y estar con el Christo mucho mejor.

24 אר לעודד בבשר צריך
בעבורכם :

Mas quedar en la carne es mas necessario por causa de vosotros.

25 וזאת בטוח אני יודע כי
אוסיה לקום ולהתעודד לכלכם
לצעדכם ולשמחת האמונה :

Y confiando en esto sé que quedaré, que aun permaneceré con todos vosotros para prouecho vuestro y gozo de la fe.

26 למען תהלתכם תוחר
בישוע המשיח בי בחוסיפי
לכוא אליכם :

Para que crezca vuestra gloriacion de mi en el Christo Iesus por mi véida otra vez à vosotros.

א

20. Κατὰ τὴν ὑπομενομένην
ἐλπίδα μου, ὅτι ἐν ὕδατι αἰσχυ-
ρήσεται, ἀλλ' ἐν πάσῃ περιουσίᾳ,
ὡς πάντοτε, καὶ νῦν μεγαλυνήσεται
Χριστὸς ἐν τῷ σώματί μου, εἴ-
τε ζῶ, εἴτε θανάτῳ.

Selon ma ferme attente & mon e-
sperance, que ie ne serai confus en rien :
ains qu'en toute assurance, come tou-
siours il a esté, aulli maintenant Christ
sera-il magnifié en mon corps, soit par
vie, soit par mort.

21. Ἐμοὶ γὰρ τὸ ζῆν, χριστός ἐστι
τὸ ἀποθανεῖν, κέρδιον.

Car Christ m'est gain à viure & à
mourir.

22. Εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκί, τὰτό
μοι καρπὸς ἔργου, καὶ τί ἀρξο-
μαι, ὅσα γνωρίζω.

Or si de viure en chair cela m'est
profitable, & que c'est que ie doi choi-
sir, ie n'en fai rien.

23. Συνέχομαι δὲ ἐκ τῶν δύο·
τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦ-
σαι, καὶ σὺ χριστὸς εἶναι πολλῶν
μᾶλλον κρείσσον.

Car ie suis enseré des deux costés,
tendant bien mon desir à delloger, & e-
stre avec Christ, ce qui m'est beaucoup
mei leur :

24. Τὸ δὲ ἐπιμένειν ἐν τῇ σαρκί,
ἀναγκαῖον ἐστὶν δι' ὑμᾶς.

Mais il est plus necesario pour vous
que ie demeure en chair :

25. Καὶ τοῦτο πεποιθὼς οἶδα ὅτι
μὲν καὶ συμπροσχωμαι πάντων ὑ-
μῶν εἰς τὴν ὑπὸν ἀσφαλίαν καὶ
χαρὰν τῆς πίστεως.

Et ie fai cela comme tout asseuré,
que ie demeurerai & perséuererai avec
vous tous à vostre aduancement, & à la
ioye de vostre foy :

26. Ἴνα τὸ καύχημα ὑμῶν ἀβυσ-
σῶν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ ἐν ἐμοί, διὰ
τῆς ἐμῆς παρουσίας πάντων ἀπὸς
ὑμᾶς.

Afin que vostre gloire abbonde en
Iesus Christ par moi, au moyes de mon
retour vers vous.

CAP. I.

20. Secundum expectationem & sperem meam, quia in nullo confundar, sed in omni fiducia sicut semper, & nunc magnificabitur Christus in corpore meo, sive per vitam, sive per mortem.

As I have looked for, and hope, that in nothing I shall be ashamed, but that with all confidence, as always, so now Christ shall be magnified in my body, whether it be by life or by death.

21. Mihi enim vivere Christus est: & mori lucrum.

For Christ is to me both in life, and in death advantage.

22. Quod si vivere in carne, hic mihi fructus operis est, & quid eligam ignoro.

And whether to live in the flesh were profitable for me, and what to choose I know not.

23. Coarctor autem a duobus: desiderium habens dissolvi & esse cum Christo, multo magis melius.

For I am greatly in doubt on both sides: desiring to be loosed to be with Christ, which is best of all.

24. Permanere autem in carne, necessarium propter vos.

Nevertheless, to abide in the flesh, is more needful for you.

25. Et hoc confidens, scio quia manebo & permanebo omnibus vobis, ad profectum vestrum & gaudium fidei.

And thus am I sure of, that I shall abide, and with you all continue, for your furtherance and joy of your faith.

26. Ut gratulatio vestra abundet in Christo Iesu in me, per meum adventum iterum ad vos.

That ye may more abundantly rejoice in Jesus Christ for me, by my coming to you again.

An die Philipper.

Das I. Capitel.

20. Wie ich endlich warte vnd hoffe, daß ich in keinerley stück zu schanden werde / sondern daß mit aller freudigkeit / gleich wie sonst allezeit / also auch jetzt / Christus hoch gepreiset werde an meinem Leibe / es sey durch leben oder durch todt.

Eige som teg endelige venter oc haabte / at teg skal icke bestemme i noget stycke / men at Christus skal mer al frimodighed høylige pris i mit iegeme / lige som ellers altid / saa ogsaa nu / vere sig enten ved Liffuet eller ved Døden.

21. Denn Christus ist mein leben / vnd sterben ist mein gewinn.

Ehi Christus er mit Liffuet / oc det er mig Binding at dø.

22. Sintemal aber im Fleisch leben / dienet mehr frucht zu schaffen / so weiß ich nicht / welches ich erwählen sol.

Men effterdi at Liffuet i Kødets tien mere til at gøre Fruct / da ved teg icke / hvilket teg skal vdule.

23. Denn es liget mir beydes hart an / Ich habe lust abzuschneiden / vñnd bey Christo zu sein / welches auch viel besser were.

Fordi at de henge mig baade harte paa / Jeg hafter lyst til at skilles bort / oc at vere hos Christum / hvilket oc vaare meger bedre.

24. Aber es ist nöthlicher im Fleisch bleiben / vñb ewren willen.

Men det er nytteligere at bliffue i Kødets / for eders skyld.

25. Vnd in guter zuversicht weiß ich / daß ich bleiben vñnd bey euch allen sein werde / euch zur förderung vñnd zur freude des Glaubens.

De ieg ved i god forhaabelse / at teg skal bliffue oc vere hos eder alle / eder til forfremmelse / oc til Troens Glæde.

26. Auff daß ihr euch sehr rühmen möget / in Christo Iesu / an mir / durch meine zukunfft wider zu euch.

Paa det i skulle meger tunde rose eder / i Christo Iesu ved mig / for medelst min tilkommelse til eder igen.

K Filtoenskynt.

Kapitola I.

20. Wedle očekávání a naděje mě / Neb w ničemž nebudu zahanben / ale se všem dáváť sňáním páko prvě wjděně / tak y nyní zveleben bude Kristus na mém těle / budto strže život budto strže smrt.

Wedle wprzemyślenia ożekać wania y nadziei moiej / iż w żadnym z nich nie zawstydzę się / ale z wszelkim bezpieczeństwa / tak ożekać tak też y teraz zacute będzie wywyższone Chrystus w moim ciele / choć przez żywot / choć przez śmierć.

21. Nebo mně žiwu býti Kristus gest / a umřiti žyst.

Abowsem Chrystus musie festi zystem / tak w żywocie tak w śmierci.

22. A gestliže / žiwu býti w těle / vřitek gest mně ten / mě práce / y co mám wywoliti / ne wjim.

Alle newsem testu mi pożyteczno jest żyć w ciele / a co bych ja miał obrać.

23. Dřkomi gest žagiste s obaustřan: neb žádost mám umřiti / a býti s Chrystem / což mi mnohem lpe gest.

Abowsem testem sčáston z obadwu stran / žádám obyť s y býť s Chrystem / bo to daleko lepší.

24. Ale žiwu býti w těle / wřitek gest pro was.

Alle žostác w ciele / potrebuji testu dla was.

25. A o tom naděgi mage / wjm žepotřwám a žiw pobudu k prospěchu všem wám a k radosti wřy.

A temu wřiac / wšem iż žostác ne / y wám wřykem přeti wám / k wšemu pożytlowu / y wěslu wřy.

26. Aby potřessni waffe hořgně bylo w Chrystu Běhřy pro mne / strže mě přistiti opřetřwám.

Aby obřihowálo přechwálaně wáše w Chrystu Běhřy ze mně / gdy se do was powore wroce.

א

27 בלחוד איכבא דנאא
לסברתה דמשיחא הנוקתו
מתדבריו דאן אתגא
אחיכו ונא פריק אנא
אשמע עליוכו דקמינו א
אנתון פכדא רות ובכדא
נפש ומתנפחיתון אפכדא
פרימניתא דאנגליו :

Sol che Voi conuerfiate secondo la degnità de l' Euangelio di Christo : accioche o Venendo io, e vedendomi, stando assente, io intenda de fatti vostri, che Voi siate faldi in un medesimo spirito con un medesimo animo, combattendo unitamente per la fede de l' Euangelio.

28 ובמדמ לא מתתויעו
אנתון מו חנו דקמינו ל
לחובלו לתתויעתא דא
דאכדנהו נלמא דילכו
וחדא מו אלהא הו :

Enon si spauentate in cosa alcuna per gli auersarij : ilche certo à loro è vna dimostrazione di perdizione : ma à Voi di salute : è questo è da Dio.

28 אתהיכרת לכו דלא
בלחוד מהימנו תהימנו
בה במשיחא אלגא אה
דעל אפנהי תחשון :

Perioche à Voi è donato per Christo non solamente il credere in lui, ma etiamdo il patir per lui.

30 ותסיכרו אגנא איך
הו פתויעונו בי והשג
שמעיתו עלי :

Hauendo il medesimo combattimento, qual Voi hauete veduto in me, & hora & dite in me.

ב

1 או איך לכו הכיר
בוימא במשיחא נא
מלמא בלכא פחובא נא
שתבותא דרוחא נא
רוחא נא רחמא :

Se ci è dunque alcuna consolatione in Christo, se alcun solleuamento di charità, se alcuna communication di Spirito, se alcune viscere e misericordie.

א

27 אך לבדכם פהגינת בשורת
המשיח הנהלכו אשר אס
אבוא ואדמה אתכם או
ארחק ממכם אשמע עליכם
כי עומדים אתם ברוח אהת
ובגשש אהת עוזרי באמונת
הבשורה :

Solamente que conuerseys como es digno del Euangelio del Christo paraque, o sea que venga y hos vea, ó que esté ausente, oyga de vosotros, que estays firmes en vn mismo espiritu vnanimis combatiendo juntamente por la fe del Euangelio.

28 ואליפוג לבכם בכל דבר
על מקומיכם כי אשר להם
לזות האבדה היא לכם לתשועה
וזאת היא מאלהים :

Y en nada os espanteys de los que se opponen, que à ellos ciertamente es indicio de perdicion, mas à vosotros de salud : y esto de Dios.

29 כי לכם הוחן לא ללכ
לתאמין בו כי אס גם לסבל
ולענות עלי :

Porque à vosotros es concedido por el Christo no solo que creays en el, mas aun que padez cays por el,

30 ולהיות לכם מדון כמו
אשר ראיתם בי ועל שמעתי
עלי :

Teniendo la misma batalla que aueys visto en mi, y aora oys de mi.

ב

1 ואם יש בכם נחמה אהת
במשיח או תנוחות אהבה או
חברת רוח או חסד או
רחמים :

Portanto si ay en vosotros alguna consolatione en el Christo, si algun refrigerio de Charidad, si alguna communio de espiritu, si algunas entrannas y miseraciones.

א

27. Μόνον ἀξίως τῆς διαγγελίου
τῆς χριστοῦ πολιτεύετε, ἵνα ἢ ἐλ-
θὼν καὶ ἰδῶν ὑμᾶς, εἴτε ἀπὼν, ἀ-
κρούσω τὰ περὶ ὑμῶν, ὅτι εἴπατι ἐν
ἐνὶ πνεύματι, μὴ ψυχῇ, σωσα-
θλαυῶντες τῇ πίστι τῆς διαγγελίου.

Seulement conuersez dignement comme il est seant selon l'Euangile de Christ : afin que soit que ie viene, & que ie vous voye, soit que ie soye absent, j'entende quant à vostre estat, que vous persistez en vn mesme Esprit, combattans ensemble tous d'un courage par la foy de l'Euangile, & n'estans en rien espouuantes par les aduersaires.

28. Καὶ μὴ πηρόμενοι ἐν μηδενὶ
ὑπὸ τῶν ἀντιπαρασυνῶν ἢ τις αὐτοῖς
μὴ εἶσιν ἐνδύξας ἀπωλείας, ὑμῖν δὲ
σωτηρίας καὶ τῆς κοινῆς θεοῦ.

Ce qu'il leur est vne demonstration de perdicion, mais à vous, de salut : & cela de par Dieu.

29. Ὅτι ὑμῖν ἐχαρίσθη τὸ ὑπερ-
χρῆσθαι, ἢ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πί-
στεύειν, ἀλλὰ ὅτι ὑπερ αὐτοῦ πά-
σχον.

D'autant qu'il vous a esté gratuite- ment donné pour Christ, nō seulement de croire en lui, mais aussi de souffrir pour lui.

30. Τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντες ὅ-
τι ἴδετε ἐν ἐμοί, καὶ νῦν ἀποστέτε ἐν
ἐμοί.

En ayant le mesme combat que vous auez veu en moi, & que maintenant vous entendez estre en moi.

Κ Ε Φ Α Λ Ο Σ

Εἰ πως οὖν ὁ ἀγάπης ἐν χρι-
στῷ, εἰ τι ἀγαπήθειον ἀγά-
πης, εἰ τις κοινωνία πνεύματος,
εἰ τινα ἀλλάγηλα καὶ οἰκτιρμοὶ.

Si donc il y a quelque consolation en Christ, si quelque soulas de charité, si quelque communion d'esprit, si quel-ques cordiales affections & misericor- des:

CAP. I.

27. Tantum dignè Evangelio Christi conversamini: ut siue cum venero, & videro vos, siue absens, audiam de vobis quia statis in uno spiritu, unanimis, collaborantes fidei Evangelii.

Onely let your conversation be: as it becometh the Gospel of Christ: that whether I come and see you / or els be absent / I may heare of your matters that ye continue in one Spirit / and in one minde fighting together through the sayd of the Gospel.

28. Et in nullo terreamini ab adversariis quia illis est causa perditionis: vobis autem salutis, & hoc à Deo.

And in nothing feare your adversaries: which is to them a token of perdition / and to you of saluation / and that of God.

29. Quia vobis donatum est pro Christo, non solum ut in eum credatis, sed ut etiam pro illo patiamini,

For unto you it is given for Christ: that not onely ye should beleue in him: but also suffer for his sake.

30. Idem certamen habentes, quale & vidistis in me, & nunc audistis de me.

Having the same fight / which ye sawe in me: and now heare of me in me.

CAP. II.

SI qua ergo consolatio in Christo, si quod solatium charitatis, si qua societas spiritus, si qua viscera miserationis.

If there be therefore any consolation in Christ: if any comfort of love: if any fellowship of the Spirit: if any compassion and mercy.

Das I. Capitel.

27. Wandelst nur würdiglich dem Evangelio Christi / auff daß / ob ich komme vnd sehe euch / oder abwesend von euch höre / daß ihr stehet in einem Geist / vnd einer Seele / vnd sampt vns kempffet für den Glauben des Evangelij.

Wandrer eton verdelige effter Christi Euangelium: paa der: at om teg kommer oc seer eder / eller hører om eder i min fræuelse: at i staa i en Aand oc en Siel oc stride mer off for Euangelij tro.

28. Vnd euch in keinem weg erschrecken laffet von den Widersachern: welches ist ein anzeigen inen der Verdammnis: euch aber der seligkeit: vnd dasselbige von Gott.

De lader eder icke forferde i nogen vey aff Modstanderne / huiltet som er dem en vnderutning til Jordemelsen: men eder til Salighed: oc det aff Gud.

29. Denn euch ist gegeben / vmb Christi willen zu thun / daß ihr nicht allein an ihn glaubet / sondern auch vmb seinen willen leidet.

Thi der er eder giffuit / for Christi skyld / at gøre: at i icke aleniste tro paa hannem: men oc saa lide for hans skyld.

30. Vnd habet denselbigen Kampff: welchen ihr an mir gesehen habt / vnd nun von mir höret.

De haffue den samme Strid: som i haffue seet paa mig: oc nu høre aff mig.

Das II. Capitel.

IST nun bey euch ermahnung in Christo / ist trost der liebe / ist gemeinschaft des Geistes / ist herzlichhe liebe vnd barmhertzigkeit.

Er der nu formaning hoff eder i Christo / er der kærlighedstrost: er der Aandens samfund. Er der kærteelig kærlighed oc barmhertighed.

Kapitola I.

27. Toliko hodně v Ewangeliu Kristově obcování mějte / abych / budto že přijdu k vám a vřím vás / budto vždálen gsa vď vás / slova bych o vás / že stojíte v jednom duchu / a gste gednomyslnij / spolu pracujete v víře Evangelium.

Tylko sic sprawnycie tak o sic godit Ewangeliu Krystusowey / aby chocbych przybedl / y wyraz was / a choc nic obecny / o waszych rzeczach wsllysal / iz sto: cie w iednym duchu / i ednostajnie y iedsnym umyslem boiutac przes w. as re Ewangeliu.

28. A w nikemz se nestrachy gte protivniškov / genz gste gim přijinau gegich zahynutij / ale wám k Spasenij / a to od Boha.

Ant sic twozicie nt w cym dla przeciwników / co onymieft znák zginienia / a nam zbawenia / y to od Boga.

29. Nebo wám dano gest pro Krysta / netoliko abyście w ně ho věřili: ale abyście proň také y trpěli.

Dla tegoż wam dano test w sprawie Krystusowey / nie tylko wem wierzyć: ale też dla niego cierpieć.

30. Tanž bog magšice / vaš gste při mně viděti / a nyní slyšite o mně.

Tenže boymátae takšice wědžeti we mně / y terazšice we mně slyšeti.

Kapitola II.

NOTOž gestli ktere potěšeni w Krystu / Gestli ktera radost lásky / gestli ktera společnost Duha / gsauli ktera sřewa slitování.

Notě tedby ktere počiešenie testh w Krystu: testh ktera počiešenie milosti / testh ktera společnost duha / testh ktera wnerznošeti y slitování.

ב

2 שלמו חרותי דחד רענא
יהנא לכוני וחד חובא וחדא
נפש וחדא תרעיתא :

*Empieté la mia allegrezza, hauendo
in medesimo sentimento, hauendo
vna medesima charité, essendo d'un me-
desimo animo, hauendo in medesimo
consentimento.*

3 וחדם בחרינא או
בשוכא סריקא לא
תעבדו אלא במפכור
רענא כל נש דחברה אין
דמיתר מנה יחשוב :

*Che niente si faccia per contentione, o
per vana gloria: ma per humilità stiman-
do l' un l' altro da più de se medesimo.*

4 ולא אנש דנפש יהא
אנא כל-נש אה דחברה :

*Non riguardando ciascuno à le sue
commodità, ma ancora à quelle de gli
altri.*

5 והנא אתרענו בנפשכו
הי דאף ישוע משיחא :

*Quel medesimo affetto sia in voi, che
fu ancora in Christo Iesus.*

6 הו דכד איתנה
בדמותא דאלהא לא הו
חטובא חסבה להנא
דאיתנה בכתמא דאלהא :

*Il quale essendo in forma di Dio, non
istimò rapina l' esser eguale à Dio.*

7 אלנא נפשה סרק
ודמותא דעבד נסב
נהנא בדמותא דבני
נשא :

*Ma ridusse se stesso al niente, piglian-
do forma di seruo, fatto à la simiglianza
de gli homini, & in habito trouato come
huomo.*

8 ובאספמא אשתכח אין
נשא ומכר נפשה
ואשתמע עד-מא למותא
מונתא דין דנקיפא :

*Humiliò dico se stesso, fatto obbediente
in fin à la morte, et à la morte de la croce.*

9 מטול הנא אה אללה
אסגי במרמה ויהב דה ש
שמנא דמיתר מו פ
שמחיו :

*Per laqual cosa ancor Iddio l' ha som-
mamente esaltato, & ha gli donato in
nome che è sopra ogni nome.*

ב

2 ומלאו את-שמחתי להבינכם
יחד להיות לכם אהבה אחת
בלב אחד מבנים אחת :

*Cumplid mi gozo enque sintays lo mismo
teniendo vna misma Charidad, vnanimes, sinti-
endo vna misma cosa.*

3 ומאומה לא במריבה או-
בגאות כיהאם בשפלת הרוח
איש איש יחשוב בלבבו כי צעיר
וקטור הוא מרעהו :

*Nada hagays por contienda, o por gloria
vana: antes en humilitad estimando hos inferi-
ores los vnos à los otros.*

4 איש איש אל-יבקש את-
אשר יועיל לנפשו כיהאם את-
אשר יועיל לרעהו :

*No mirando cada vno à loque es suyo, mas
à loque es de los otros.*

5 וזאת הבינו ביניכם אשר היא
בישוע המשיח :

*Antique sentid esto en vosotros que fue en
el Christo Iesus?*

6 אשר אה כי בדמות אלהים
הוא אך לא חשב לגול לו
להיותו שוה לאלהים :

*Que siendo en forma de Dios no tuuo por
rapina ser igual à Dios:*

7 כיהאם השפיל את-נפשו
ותורת העבד לקח לו ובדמות
האדם נהיה ובצלמו נמצא
כאדם :

*Mas agatose à si mismo tomando forma de
seruo, hecho semejante à los hombres:*

8 השפיל את נפשו ויה-שומע
עד-המות גם עד-מותה לתתה :

*Y hallado como hombre en la condicion, se
humillo à si mismo hecho obediante hasta la
muerte, y muerte de cruz.*

9 על-כן גם אלהים הרלים
נשא תבית אוחיו ונתן לו שם
אשר על-כל-שם :

*Por loqual Dios tambien lo ensalcó, y le
dió nombre que es sobre todo nombre.*

6.

2. Πληρώσατέ μου τὴν χάριν,
ἵνα τὸ αὐτὸ φρονήτε, τὴν αὐτὴν ἀ-
γάπην ἔχετε, σὺν ἑαυτοῖς, τὸ ἐν
φρονήσει.

*Rendez moi ioye accomplie, telle-
ment que vous ayez vn mesme senti-
ment, ayans vne mesme charité, estans
d'un mesme courage, & sentans vne
mesme chose.*

3. Μηδὲν κατὰ ἐριθείαν ἢ κενο-
δοξίαν, ἀλλὰ τῇ ἀπεινῷ φρονήσει
ἀλλήλους ἡγουμένοι ὑπερέχοντες
ἑαυτῶν.

*Que rien ne se face par contention,
ou par vaine gloire: mais en estimant
l'un l'autre par humilité de cœur, plus
excellent que soimeisme.*

4. Μὴ πρὸς ἑαυτῶν ἕκαστος σκοπεῖ-
τε, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὧν ἐτέρων ἕκαστος.

*Ne regardez point vn chacun à son
particulier, mais aussi à ce qui apparti-
ent aux autres.*

5. Τοῦτο γὰρ φρονέτω ὡς ὑμεῖς ὁ
καὶ ἐν χριστῷ ἰησοῦ.

*Qu'il y ait donc vn mesme senti-
ment en vous qui a esté aussi en Iesus
Christ.*

6. Ὃς ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπαρχών,
ἔχων ὁμοεικόμην τὸ εἶναι ἰ-
σοῦ θεῷ.

*Lequel estant en forme de Dieu,
n'a point réputé rapine d'estre esgal à
Dieu:*

7. Ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσεν, μορφῇ
δούλου λαβὼν, ἐν ὁμοιώματι ἀν-
θρώπων ἡγορούμενος.

*Toutesfois il s'est aneanti soi mes-
me, ayant prins forme de seruiteur, fait
à la semblance des hommes:*

8. Καὶ ὑποτάσσας ἑαυτὸν ὡς ἄν-
θρωπος, ὡς πεινῶσεν ἑαυτὸν, ἡμό-
μνος ὑπαίτης, μέχρι θανάτου,
θανάτου δὲ σταυροῦ.

*Et estant trouué en figure comme
vn homme, il s'est abbaillé soi mesme,
& a esté obeissant iusqu'à la mort, voire
la mort de la croix.*

9. Διὸ καὶ ὁ θεὸς αὐτὸν ὑπερέψω-
σεν, καὶ ὑψάσας αὐτὸν ὄνομα τὸ
ὑπὲρ πάντων ὀνομα.

*Pour laquelle cause aussi Dieu l'a
souverainement esleué, & lui a donné
vn nom, qui est sur tout nom:*

CAP. II.

2. Implete gaudium meū,
ut idem sapiatis, eandem
charitatem habentes, unani-
mes, idipſum ſentientes.

Fullill my ioye; that yee bee like min-
de; hauing the ſame ioye; being of one
acorde; and of one iudgement.

3. Nihil per contentionem,
neque per inanem gloriam,
ſed in humilitate ſuperiores
ſibi inuicem arbitantes.

That nothing be done through con-
tention or vaine glorie; but that in mee-
kenesse of minde euery man eſteeme o-
ther better then him ſelfe.

4. Non quæ ſua ſunt ſin-
guli conſiderantes, ſed ea
quæ aliorum.

Looke not euery man on his owne
things; but euery man alſo on the things
of other men.

5. Hoc enim ſentite in vo-
bis, quod & in Chriſto Ieſu.

Let the ſame minde be in you that
was euen in Chriſt Ieſus.

6. Qui eū in forma Dei
eſſet, non rapinam arbitra-
tus eſſe ſe æqualem Deo.

Who being in the forme of God;
thought it no robbery to be equall with
God.

7. Sed ſemetipſum exina-
nauit, formam ſervi accipiēs,
in ſimilitudinem hominum
factus, & habitu inventus ut
homo.

But he made him ſelfe of no repu-
tation; and tooke on him the forme of a
ſeruant; & was made like vnto men;
and was founde in ſhape as a man.

8. Humiliavit ſemetipſum,
factus obediens uſq; ad mor-
tem: mortem autem crucis.

Hee humbled him ſelfe; and became
obedient vnto the death; euen the death
of the croſſe.

9. Propter quod & Deus
exaltauit illum: & donauit
illi nomen quod eſt ſuper
omne nomen.

Wherefore God hath alſo highly
exalted him; and giuen him a Name
aboue euery name.

Das I. Capitel.

2. So erfüllet meine freude/ daß ir
eines ſinnes ſeyt/ gleiche liebe habt/
einnütig vnd einhellig ſeydt.

Da opfhyder min glade/ ar i ere ved it ſind haſſue
lige kærliſhed/ ere ved en mening oc ſamdreteige.

3. Nichts thut durch zanc/ oder eitel
ehre/ ſonder durch demut achtet euch
vntereinander einer den andern hö-
her/ denn ſich ſelbs.

Gerer inted affrette eller forſengelig ære/ Men
accer eder ved ydmighed iblant huer andre den ene den
anden høyre/ end ſig ſelf.

4. Vnd ein jeglicher ſehenicht auff
das ſeine / ſondern auff daß deß an-
dern iſt.

Scingen ſee til det ſom hannem hører til/ Men
til det ſom andre hører til.

5. Ein jeglicher ſey geſinnet / wie
Jeſus Chriſtus auch war.

Huer vere ved det ſind / lige ſom oc Jeſus Chri-
ſtus vaar.

6. Welcher/ ob er wol in Göttlicher
geſtalt war / hielt erſ nicht für einen
Raub/ Gott gleich ſein.

Hutſcken/ alligenel ar hand vaar i Guddommelig
ſtickelſe/ da holt han det tæle for i dæſſe/ ar vere Gud lig.

7. Sondern euſſert ſich ſelbs / vnd
nam Knechts geſtalt an / ward gleich
wie ein ander Menſch / vnd an geber-
den als ein Menſch erſunden.

Men hand ſornedrede ſig ſelf/ oc tog en Dieners
ſtickelſe paa/ oc bleff lige ſom i ander Menniske/ oc be-
funden ſom i Menniske i ſin ſtickelſe.

8. Er nidriget ſich ſelbs / vnd ward
gehorsam biß zum tode / ja zum tode
am Creuß.

Hand ſornedrede ſig ſelf/ oc bleff lydig in dæ
den/ ia til Døden paa Kaarſtet.

9. Darumb hat in auch Gott erhö-
het / vnd hat ihm einen Namen gege-
ben/ der über alle Namen iſt.

Der ſaare haſſuer oc Gud opheyet hannem / oc
haſſuer giſſuit hannem it Naſſen / ſom er offuer alle
Naſſen.

Kapitola II.

2. Naplñete radoſt mau/ aby-
ſte gednoſtanyho ſmyſlu by-
li/ gednoſtanyau lãſtu ma-
gijce/ gednomyſiniy gſauce/ ge-
dnoſtanywepolect ſimayſle
gijce.

Uãpelñicej weſele moſe / aby-
ſcie to z rozuñicli/ rez mloſc mã-
ſac / ſednomyſniye y iednegoz ro-
zuñenia.

3. Nie neñiñte ſtrze ſwar
ani marnu chwãlu : ale w po-
koſe / gedni druhe za wyſſy /
neñli ſami ſebe drzije.

Nie nie cypñice przy ſwar /
ãbo przy prozãacwale / ale z po-
koſy / fãdy ntech rozuñie drugie
go byc zacñie hym niñli ſam.

4. Ne coſ geſt wlaſtiniho ge-
denãdy hiedayce / ale coſ geſt
ginych.

Nie pãtrze fãdy ſwego / ale
fãdy rez co teſt drugich.

5. To jagiſte cytte na ſobẽ /
to y na Kryſtu Gẽjiſſy.

A ntechay thã duc bedzte w
was / tãra byla y w Kryſtu Je-
zuſu.

6. Kterẽ gſa w ypuoſobu
Bohym / ne laupejem domnẽ
ſe byti rowen Bohu :

Ktory bedac w eſtãcie Bo-
hym / nie mialby byl zã drapiet
wo rowaym byc Bohu.

7. Ale ſamẽho ſebe zmañil/
ſpãſob ſluzebnika pñinay / k po-
dobenſtwiy lidij vñinẽ / a w
ypuſobu nalezen wãko klowẽk.

Ale wyniſciyl ſãmego ſiebe /
wñinay eſtãte ſluzebnicy /
zſtawſy ſie podobny lidijam / y
oſoba nalezion iãko cñlowiek.

8. Ponijñli ſebe ſamẽho / wẽli-
nẽ gſa poſtuffen aẽ do Smr-
ti / a aẽ do Smrti kñijze.

A ſam ſe vñiyl ſtawſy ſie po-
ſtuffym aẽ do ſmterci / a ſmterci
kñijowey.

9. Protoẽ y Buoh poroſy
ſyl ho / a dal gemu gmẽno kte-
rẽ geſt nad kãdy gmẽno.

Dla tego thej Bog wywyzſyl
go bãrzo zacñie / y dal mu imie /
ktore iſt nad wſelkie imie.

ב
10 דבשמה דישוע כר
ברוך תכוף דבשמך
ובארצך ודלתתך מן
ארצך

Accioche nel nome di Iesv si piegbi ogni ginocchio di quelli che sono in cielo, e di quelli che sono in terra, e di quelli che sono ne l'inferno.

11 וכל לשון יהודא דמריא
הו ישוע משיחא לשוברה
דאיהא אבויה :

Et ogni lingua confessi che Iesv Christo è el Signore à gloria di Dio Padre.

12 מכילחביי איכב
דבכל ובו אשתמעתינו לא
כד קריב אנא לכו בלחוד
אלא השא דרחיק אנא
מכיו יתיראית בדחלתא
וברתיתא פלוחו פולחנא
דחייכו :

Per tanto, diletti mei, si come sempre havete obbedito, non solamente come in mia presentia, ma molto piu horum mia absentia, conducete à fine con timore e tremore la vostra salute.

13 אלהא הו ציר מחבט
בכיו אף למצבך אף
למסער הו מידם דצכו
אמתו :

Perciocche Iddio è quel che opera in Voi il Volere, e l'operare secondo il suo beneplacito.

14 כל מידם הויתו
עכדו דלא רטנא ודל
פולג :

Fate tutte le cose senza mormorazioni e disputazioni.

15 דתהוו תמימא ודלא
מום איך פניא דכני
דאלהא דעמריו בדנ
עסקא ומעקמא ואחריו
פניתו איך נהירא ב
פעלמ :

Accioche Voi siate irreprehenbilibi, e sinceri, figliuoli dico di Dio immaculati nel mezzo de la prava e peruersa generatione: tra equali rilucete, come luminari nel mondo.

ב
10 ל מעו בשם ישוע תכרע
כל ברך אשר בשמים בארץ
ומתחת לארץ :

Que à l'Nombre de Iesus toda rodilla de lo celestial, de lo terrenal, y de lo infernal se doble.

11 וכל לשון יהודה כיה
ישוע המשיח לכבוד אלהים
האב :

Y que todo lenguaje confesse, Que el Sen-nor Iesus el Christo està en la gloria de Dios el Padre.

12 לכו אהובי באשר תמיד
שמעתם לא כנגד עיני לבדכם
כיהם גם עת יותר על ית
בדחקי מעמכם בידאה וברעדה
תבעלו את ישועת נפשכם :

Portanto, Amados mios, como siempre aueys obedecido, no como en mi presencia solamente, mas aun mucho mas aora en mi ausencia obrad vuestra salud con temor y temblor

13 כיה אלהים הוא הפועל בנו
את לחפץ ולכלות ברצונו :

Porque Dios es el que en vosotros obra anfi el querer como el hazer por su buena voluntad.

14 ואת כל דברים תעשו
בבלי תלונה ובלי מריבה :

Hazed todo sin murmuraciones o dubdas.

15 להיוותכם תמימים וישרים
בני אלהים בלי מום בתוך דור
עקש ופמלתל דור סורר ומרה
אשר בם תאירו כמאורות
השמים :

Paraque seays irreprehenbibles, y senzillos, hijos de Dios, sin culpa en medio de la nacion maligna y peruersa, entre los quales resplandeceys como luminarias en el mundo.

6.
10. "Ina en τῷ ὀνόματι ἰησοῦ πάντων γόνυ κάμψω ἡπερ ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ κατὰ γῆρονίων.

Afin qu'au Nom de Iesus tout genouil se ploie de ceux qui sont es cieus & en la terre, & deffous la terre :

11. Καὶ πανσι γλώσσα ἑξομολογήσεται, ὅτι κύριος ἰησοῦς χριστός, εἰς δόξαν πατρὸς.

Et que toute langue confesse que Iesus Christ est le Seigneur, à la gloire de Dieu le Pere.

12. "Ως, ἀγαπητοί μου, καθὰς πάντοτε ὑπακούσατέ με, μή ὡς ἐν τῇ παρουσίᾳ με μόνον, ἀλλὰ καὶ νῦν πολλῶ μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου, μὲ φόβου καὶ τρόμου τῶν ἐαυτῶν σωτηρίαν καταργάζετε.

Parquoi mes bien-aimés, ainsi que vous auez tousiours obeï, non seulement comme en ma presence, mais beaucoup plus maintenant en mon absence, employez-vous à vostre propre salut, avec crainte & tremblement,

13. 'Ο θεὸς ὁ ἐστὶν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλει καὶ τὸ ἐνεργεῖν, ὑπερ τῆς δυνάμεως.

Car c'est Dieu qui produit en vous avec efficace, & le vouloir & le parfaire, selon son bon plaisir.

14. Πάντα ποιεῖτε χωρὶς γογγυσμῶν, καὶ ἀλογισμῶν.

Faites toutes choses sans murmures ni questions :

15. "Ina ᾗς ὁ ἀμεμπτοὶ καὶ ἀκέραιοι, τέκνα θεῶ ἀμώμητα ἐν μέσῳ ὧν ἐστὶς σκολιὰς καὶ διεστραμμένης, ἐν οἷς φαίνετε ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ.

Afin que vous soiez sans reproche, & simples, enfans de Dieu, irreprehenbibles au milieu de la generation tortue & peruerse: entre lesquels vous relui-fiez comme flambeaux au monde, qui portent au deuant d'eux la Parole de vie.

That we may be blameles / & pure /
and the sonnes of God without rebuke
in the middes of a naughty and croo-
led nation / among whome ye shine as
lightes in the world.

Das II. Capitel.

Sører alting vden snur oc vden snul.

Paader at i kunde vere yden straff/oc rene/oc Guds
børn wistrafelige/mit iblant den vanartige oc vernor-
dige Sleets/ Ibland huilcke i sinne som Iussi werden.

Kapitola II.

Chyćcie byli bez przysiągi / y
Bieżyemu syny Bożymi / nie naga-
nionym w porządku narodu zle-
go y przewrotnego / między Etyo-
py mi / iudżmi świecić iako świat-
ła n.świecie.

16 דאיתכון להון ברוכת
חיא לשוברה דילי פיומה
דמשיחא דלא הוא אקרי
דחטרת ולא סדיקארי
עמרת:

Che portino innanzi la parola de la vita, accioche mi sia gloria nel giorno di Christo, chi non habet corpo in vano, me in vano mi sia affaticato.

17 אלא אפוס מתנקת
אנא על דבחתא ו
ותשמשתא דהימנותכון
דחא אפא ודו אפא ע
כלכון:

Est bene si serua d'aspergimento sopra il sacrificio & servizio de la vostra fede, me ne rallegro, & mi rallegro del bene di tutti voi.

18 הכנא ואף אנתון חדר
דרודו עמ:

Rallegratevi ancor voi di questo medesimo, rallegrauiti del ben mio.

19 מסבר אנא דיו בפרו
ישוע דאשר דלכתון לט
לטמתאוס בעגל דאף לי
יהוא לי נחמא פד אלה
מטולכתון:

Io spero nel Signor Iesv di mandare in breue Timotheo a voi: accioche ancor io sia di buono animo: poi che hauea inteso le cose vostre.

20 לית לי גיר אחרון
הרכנא דאף גפשי הו
דאפפאית יאף דילכון:

Perche io non ho alcuno di pari animo, che sia per procurar sin a' amente le cose vostre.

21 כלחיו גיר דנפשהון הו
פאיו ולא דישוע משיחא:

Conciosia che tutti cercano le loro proprie, & non quelle di Christo Iesv.

22 בוקיה דיו דהנא
דאיתיו דאף פדא ע
אבותי הכנא פלח אמו
פסבתא:

Ma voi sapete la prova di lui, che, come figliuolo col padre, cosi ha egli seruito meco ne l'Euangelio.

16 אחר דבר חיים מחו יקים
לתהלתו ביום המשיח כילא
להבל רצה ולא לשון יצעה:

Reteniendo la palabra de vida: para que yo pueda gloriarme en el dia del Christo, que no he corrido ni trabajado en vano.

17 ואף כילא אנתון על ובה
ושדת אמונתכם אשמה וחדית
על כלכם:

Y aun que sea sacrificado sobre el sacrificio y seruicio de vuestra fe, me huelgo y me gozo por todos vosotros.

18 ועל דבר חנה גם אתם
תשמחו וחדיתם עלי:

Y ansimismo hos holgad tambien vosotros y hos gozad por mi.

19 ומשבר אני בארניו ישוע
לשלח אליכם במהרה את
טימותאוס אשר גם אני ארד
ברצתי את דברכם:

Empero espero en el Sennor Iesus, que hos embiaré presto a Timotheo para que yo tambien esté de buen animo entendido vuestro estado.

20 כילאיש לא אחד ישלי
בנפשי כמחור אשר בתם לבב
ידא עליכם:

Porque a ninguno tengo tan vnanime, y que con sincera afficcion esté sollicito por vosotros.

21 כיל כלם את אשר לנפשם
מבקשים ואין אשר לישוע
המשיח:

Porque todos buscan lo que es suyo proprio no lo que es del Christo Iesus.

22 ואחר שכלו וחבתו יודעים
אתם כיל כאשר בולאביו לכה
עבד עמי בבשרה:

La experiencia deel aueys conocido, que como hijo a padre ha seruido conmigo en el Euangelio.

6.

16 Λόγον ζωῆς ἐπὶ χροῖας: εἰς καύχημα ἐμοὶ εἰς ἡμέραν ᾧ ᾗ οὐκ εἰς κενόν ἐδράμουν, εὐδὲ εἰς κενόν ἐκοπιᾶσα.

Pour me glorifier en la iournée de Christ, que ie n'ai point couru en vain, ne travaillé en vain.

17 Ἀλλ' εἰ καὶ ἀνένδραμα ᾧ ᾗ τῇ ἡυσίᾳ καὶ λειτουργίᾳ τῆς πίστεως ὑμῶν, χαίρω καὶ συγχαίρω πάντων ὑμῶν.

Que si mesme ie fers d'aspergion sur le sacrifice & seruice de vostre foy, i'en suis ioyeux: & m'en conioi avec vous tous.

18 Τὸ δ' αὖτ' καὶ ὑμεῖς χαίρετε καὶ συγχαίρετε μοι.

Vous aussi pareillement soyez en ioyeux, & vous conioiuez avec moi.

19 Ἐλπίζω δὲ ἐν κυρίῳ ἰησοῦ τιμολῶν ἁγέως πέμψαι ὑμῖν, ἵνα καὶ ἐμὲ συγχώ, γινούς τε παρ' ὑμῶν.

Or l'espere au Seigneur Iesus de vous enuoyer bien tost Timothee, afin que l'aye aussi tant meilleur courage quand l'aurai cognu vostre estat,

20 Οὐδένα γὰρ ἔχω ἰσούψυχον, ὅς τις γῆσις τε παρ' ὑμῶν μελεμένη.

Car ie n'ai personne de pareil courage, qui soit vraiment soigneux de ce qui vous concerne.

21 Οἱ πάντες γὰρ τὸ αὐτῶν ζητοῦν, & τὸ τῷ ἰησοῦ.

Car tous cherchent ce qui est de leur particulier, non point ce qui est de Iesus Christ.

22 Τὸν δὲ δοκιμῶν αὐτὸ γινώσκετε, ὅτι αἰς πατρὶς τέκνον, αὐτὸς ἐμοὶ ἐδούλωσεν εἰς τὸ διαγγέλλειν.

Mais vous cognoissez l'esprouue d'celui qu'il a seui avec moi en l'Euangelie, comme l'enfant sert au Pere.

16. Verbum vitæ continentes ad gloriam meam in die Christi, quia non in vacuum cucurri, neque in vacuum laboravi.

Holding forth the worde of life that I may reioyce in y day of Christ: that I haue not runne in vaine / neither haue laboured in vaine.

17. Sed & simmolor, supra sacrificium & obsequium fidei vestræ, gaudeo & congratulor omnibus vobis.

Yes: and though I be offered by you the sacrifice and service of your faith: I am glad: and reioyce with you all.

18. Idipsum autem & vos gaudete, & congratulamini mihi.

For the same cause also be ye glad / and reioyce with me.

19. Spero autem in Domino Iesu, Timotheum me citò mittere ad vos: ut & ego bono animo sim, cognitis quæ circa vos sunt.

And I trust in the Lorde Iesus: to sende Timotheus shortly vnto you: that I also may bee of good comfort: when I knowe your state.

20. Neminem enim habeo tam unanimem, qui sincera affectione pro vobis sollicitus sit.

For I haue no man like minded: who will faithfully care for your matters.

21. Omnes enim quæ sua sunt quarunt: non, quæ sunt Iesu Christi.

For all seeke their owne / and not that which is Iesus Christ.

22. Experimentum autem eius cognoscite, quia sicut patri filius, mecum servavit in Evangelio.

But yet knowe the prooffe of him: that as a sonne with the father / he hath served with me in the Gospell.

16. Damit / daß ihr haltet ob dem wort des Lebens / mir zu einem rühm an dem tage Christi / als der ich nicht vergeblich gelauffen / noch vergeblich gearbeitet habe.

Der met: at i bliffue ved liffens ord / Mig til en roff paa Christi dag: som den der haaffuer icke løbet for: gessuis oc icke arbejdet for gessuis.

17. Vnd ob ich geopffert werde / über dem Opffer vnd Gottesdienst ewers glaubens / so frewe ich mich / vnd frewe mich mit euch allen.

De der som ieg bliffuer offret / offuer eders Trois oc Gudstieniste: da glæder ieg mig / oc ieg glæder mig med eder alle.

18. Desselbigen solt ihr euch auch frewen / vnd solt euch mit mir frewen.

Der aff skulle i oc glæde eder: oc i skulle glæde eder med mig.

19. Ich hoffe aber in dem HERREN Iesu / daß ich Timotheum bald werde zu euch senden / daß ich auch erquicket werde / wenn ich erfahre / wie es vmb euch stehet.

Ieg haabes oc saa i vor HERRE Ihesu: at ieg skal snart sende Timotheum til eder / At ieg oc kand veruegis / naar ieg fornemmer / huerledis det gaar eder.

20. Denn ich habe keinen / der so gar meines sinnes sey / der so herzlich für euch forget.

Ehi ieg haaffuer ingen: der er saa aldelis effter mig find: der saa hiettelige sørger for eder.

21. Denn sie suchen alle das ire / nicht das Christi Iesu ist.

Ehi at de søge alle deris: icke det som er Christi Iesu.

22. Ihr aber wisset / daß er rechtschaffen ist / denn wie ein Kind dem Vater / hat er mit mir gedient am Evangelio.

Men i vide: at hand er reirindig: ehi hand haaffuer tient med mig i Euangelio / lige som ir Barn med sin Fader.

16. Zachowawajcie Słow wo żywota pro sławu moją te dni Krystowu: Nieboż gsem nebzjal na darmo: ani na darmo pracowal.

Podawajace słowo żywota / a: bym się mogł przechwalać w dzień Krystusow / iżem darmo nie bieszał / a nym darmo pracował.

17. Ale buduli obktowan za obkta za posłaujenij Wasze waszy: radugić se a spolu se z: szym se wssiemni wami.

Nowsem: choćby mnie obktorowano jako ofiarę moją na ofiarę zabitych / y na świętym posługow: wam w. ary waszy / radugić y was: se se z: wami wssiemni.

18. Też tak y wy radugicie se / a z: szym se spolu semnau z:

Przeto też y wy radugicie się y weselicie się ze mną.

19. Mamę pał nadzieję w Pańu Chrystusowi / że Tymoteusza brzo posslić wam / atbych y nā był dobre myśli / poznage kierał wy se mātē.

Przytym spodziewam się w Pańu Jezusie / iż rychło Tymoteusza posle do was / abym też y ja był dobrej myśli / dowiedziawszy się co się z: wami dzieje.

20. Żadnego zagistę tak gędnomyślnego nemam / kieraż by s: tistau a wpsimau żadozj mēl pēci o was.

Abowiem nifogo nie mam Troz: ryby był sercā takiego / y Troby się wprzejmte o waszych rzeczach stās rāc māt.

21. Niebo wssiećni srożho hiedagi / a ne toho co gēst Chrysta.

Bo wssiecy swego szuka / a nie rzeczy Jezusa Krystusa.

22. Protożnante giste: szu: szej geho / nebo nato Syn Dicy / posluhowal semnau w Euangelium.

Alle wyszcie świadom: doświād: czenia te / iż iakoż oycem syn se mra posluhowal w Ewāgeliey.

6.

23. להנא משכר אנא
דאשדר לנתכון פגל מא
דחיות מא דלתי :

*Io spero dunque di mandarlo subito
che hanerò proveduto à le cose mie.*

24. נתכיל אנא על מרי
דאף אנא פגל אתא
אנא לנתכון :

*E m'assicuro nel Signore, che io anco-
ra verrò ben tosto.*

25. השג דיו אלאתני
אבותא דאשדר לנתכון
לאפפרידיוס אתא
דאיתנהי מצרנא ופלתא
דעמי דילכון דיו שלחא
ומשמשנא דחשחתי :

*Ma ho pensato esser necessario man-
dare Epafrodito fratello, & aiutator mio
ne l'opera, & compagno ne la militia, & vo-
stro Apostolo, & ministro di quello che ho
havuto bisogno.*

26. מטול דסנא הנה
למחוי לכלכון ומצק
הנה דידע דשמעתון
דאתכרה :

*Perciò che egli haueua desiderio di tut-
ti voi, & li dolena forte, che voi haueste
edito ch'egli si fusse ammalato.*

27. אף אתכרה עד מא
למיתא אלא אלהא רחם
עלוהי לא הנה דיו עלוהי
בלחוד אלא אף עלי דלא
תהנה לי צקא על צקא :

*E certo egli è stato ammalato, molto
vicino à morte: ma Iddio ha havuto mi-
sericordia di lui, & non sol di lui, ma di
me ancora: acciò che io non haueffi dolor
sopra dolor.*

28. תביטאורי הביר
שדרתא לנתכון דבד תח
תחודנהי תוב תחדון ולי
קליל תהנא נבאשא :

*Io l'ho dunque mandato con tanta
maggior prefettura: à fin che vedendolo,
voi si rallegrate di nuovo, & io habbi
meno di dolore.*

29. קבלוהי הכיל במריתא
בכל חדנא ולאילו דהכנא
אנן באיתקא אחודו אנון :

*Ricenetelo dunque nel Signore, con
ogni allegrezza: & quelli che son tali, hab-
bitate in pregio.*

23. ואותו משכר אני לשלח
אליכם בראיתי אך יפלו דברי
בפתאם :

*Ansique a este espero embiarhos luego que
viere como van mis negocios.*

24. ובטחתי ביהוה כיהם אני
במהנה אבוא אליכם :

*Y confio en el Sennor que yo tambien ven-
dre presto à vosotros.*

25. וחשבתי כי צריך הוא את-
אפרודיטוס שהוא אחי עוזרי
חברי ובעל בדיה מלחמתי
ומלאככם ומשרת צרכי לשלח
אליכם :

*Mastue por cosa necessaria embiarhos à
Epaphrodito Hermano y compañero y confi-
ero mio y vuestro Apostol, y ministro de mi ne-
cessidad.*

26. באשר מתאנה היה את-
כלכם ונהגה על-כיה שמעתם
כיה חלה הוא :

*Porque tenia desseo de todos vosotros: y
grauemente se angustio de que vuestros oydo
que auia enfermado.*

27. כיה חלה במעט למות כיה-
אם אלהים חננו אך לא אותי
לברו כיה אם אחי פן תהי-לי
גוף על-חגרי :

*Y cierto que enfermó hasta la muerte: mas
Dios vuo misericordia deel: y no solamente de-
el, mas aun de mi, que no tuuiesse tristeza sobre
tristeza.*

28. על-כן שלחתי במהרה אשר
אם תראותו יוסיפו לשמח
ולחיותי בלי-דאגה :

*Ansi que embielo mas presto, para que vi-
endolo hos boluays à gozar, y yo esté mas sin tris-
teza.*

29. לכן קבלוהו ביהוה עם כל-
שמחה ואלה אשר במותו יקרים
יהיו בעיניכם :

*Recebirloheys pues en el Sennor con todo
gozo: y tened en estima à los tales.*

23. Τοῦτον γὰρ ὃν ἐλπίζω πέμ-
ψαι, ὡς ἂν ἀπιδῶ πᾶσι ἐμὲ, ἐξ
αὐτῆς.

*J'ai donc esperance de renuoyer,
incontinent que j'aurai pourueu à mes
affaires.*

24. Πέποιθα δὲ ἐν κυρίῳ, ὅτι καὶ
αὐτὸς ταχέως ἐλδοῦσέ με.

*Et m'assure au Seigneur que moi-
même aussi viendrai bien tost.*

25. Ἀναγκάων δὲ ἡγήσά μεν ἐ-
πιφροδίτην τὸν ἀδελφόν, καὶ σω-
εργόν καὶ συσταπώτην μου, ὃν ὁ
κύριος, καὶ ἀποστολὴν καὶ ὑπηρεσίαν
μου, πέμψαι πρὸς ὑμᾶς.

*Mais j'ai estimé qu'il estoit neces-
saire de vous enuoyer Epaphrodite mō
frere, compagnon d'œuure, & d'armes
auec moi: qui aussi a esté enuoyé de vo-
stre part pour m'administrer ce dont
j'ai eu besoin.*

26. Ἐπειδὴ ἐπιποθῶν ὡς πάντας
ὑμᾶς, καὶ ἀδελφόνων, διότι ἡκού-
σατε ὅτι ἡσθένησεν.

*Car il vous desiroit tous singuliere-
ment, & estoit fort angoisé de ce que
vous auiez entendu qu'il auoit esté ma-
lade.*

27. Καὶ γὰρ ἡσθένησεν ὡς ἀποθνή-
σκον παντάῃ. ἀλλ' ὁ θεὸς αὐτὸν ἡ-
λέησεν, ὅτι αὐτὸν δὲ μόνον, ἀλλὰ
καὶ ἐμὲ, ἵνα μὴ λύπην ᾖ τῇ λύπῃ
ἐμῇ.

*Et de fait il a esté malade, voire tre-
s-prochain de la mort: mais Dieu a eu
pitié de lui, & non seulement de lui,
mais aussi de moi: afin que ie n'eusse
tristesse sur tristesse.*

28. Σπουδαιότερος ὢν ἐπέμψα
αὐτὸν, ἵνα ἰδόντες αὐτὸν, πάλιν χα-
ρήτε, καὶ γὰρ ἀλυπότερόν ἐστί.

*Je l'ai donc enuoyé tant plus son-
gneusement, afin qu'en le voyant vous
resiouissiez derechef, & que j'aye
tant moins de tristesse.*

29. Προσδέχεσθε ὃν αὐτὸν ἐν
κυρίῳ μὴ πάσης χαρῆς καὶ τοὺς
τοιαύτους ἐντίμους ἔχετε.

*Receuez-le donc au Seigneur auec
toute ioye: & ayez en estime ceux qui
sont tels.*

GAP. II.

23. Hunc igitur spero me mittere ad vos, mox, ut videro quæ circa me sunt.

Him therefore I hope to sende assoon as I know how it will go with me.

24. Confido autem in Domino, quoniam & ipse veniam ad vos citò.

And trust in the Lord / that I also may, if I shall come shortly.

25. Necessarium autem existimavi, Epaphroditum fratrem & cooperatorem & commilitonem meum, vestrum autem Apostolum, & ministrum necessitatis meæ, mittere ad vos.

But I supposed it necessarie to sende my brother Epaphroditus unto you / my companion in labour / and fellow soldier / even your messenger / and he that ministered unto me such things as I wanted.

26. Quoniam quidem omnes vos desiderabat: & moratus erat, propterea quod audieratis illum infirmatum.

For hee longed after all you / and was all full of heavinesse / because he had heard that hee had bene sicke.

27. Nam & infirmatus est usque ad mortem: sed Deus misertus est eius: non solum autem eius, verum etiam & mei, ne tristitiam super tristitiam haberem.

And no doubt hee was sicke: / even unto death: but God had mercy on him / & not on him onely / but on me also / lest I should have sorowe vpon sorowe.

28. Festinantiùs ergo misi illum: ut viso eo, iterum gaudeatis, & ego sine tristitia sim.

I sent him therefore the more diligently / that when hee should see him againe / he might reioyce / and I might bee the lesse sorrowfull.

29. Excipite itaque illum cum omni gaudio in Domino: & eiusmodi cum honore habetote.

Receive him therefore in the Lord with all gladnes / and make much of such.

Das II. Capitel.

23. Denselbigen hoffe ich / werde ich senden von stundan / wenn ich erfahren habe / wie es umb mich stehet.

Den samme haabis ieg / at ieg skal strax sende / naar ieg saar at vide / huorledis det gaar eder.

24. Ich vertraue aber in dem HERN / daß auch ich selbs schier kommen werde.

Ieg forhaabis oc til HERREN / at ieg ocsaa selff mer det snariste skal komme.

25. Ich habß aber für nötig angesehen / den Bruder Epaphroditum zu euch zu senden / der mein Gehülff vnd Mitstreiter / vnd ewer Apostel / vnd meiner notturfft Diener ist.

Men der syntis mig nyttelig / at sende den Broder Epaphroditum til eder / som er min Hielpere oc Medstrider / oc eders Apostel / oc min Notdurfftigheds Diener.

26. Sintemal er nach euch allen verlangt hatte / vnd war hoch bekümmert / darumb daß jr gehöret hattet / daß er frantz war gewesen.

Effterdi hand hafde lengesse effter eder alle / Oc vaar siarlige bekumret / fordi at i hafde hørt / at hand vaar siug.

27. Vnd er war zwar todtfantz / aber Gott hat sich über in erbarmet / nicht allein über in / sondern auch über mich / auff daß ich nicht eine trawrigkeit über die ander hette.

Oc hand vaar ocsaa død siug / men Gud forbar mede sig offuer hannem / Dog icke alene offuer hannem / men ocsaa offuer mig. Paa det ieg skulde icke hafue en Bedrøffuelse offuer den anden.

28. Ich hab in aber desto eilender gesandt / auff daß ihr ihn sehet / vnd wider frölich werdet / vnd ich auch der trawrigkeit weniger habe.

Ieg sende hannem oc diß snarere / Paa det i skulde se hannem / oc bliffue glæde igen / oc ieg skal ocsaa hafue mindre bedrøffuelse.

29. So nemet ihn nun auff in dem HERN / mit allen freuden. Vnd habt solche in ehren.

Saa anammer hannem nu i HERREN / mer al glæde / Oc holder saadane i ære.

Kapitola II.

23. Protoż mam nadzieję że ho k wam possi brzo / nażę ge dinę porozumijm co se semnau dsi bude.

Uadżiwam się tedy / iż tego posle skoro tedno obaczę pośihan / wienie rzeczy moich.

24. Mam zaś nadzieję że PAnu / że y sam brzo k wam przyjdę.

Dufam też w Panteś y sam rychlo przyjde.

25. Ale zdąło mi się za potrzebę / abych Epafrodyta bratra a pomocnika a spolu Nymfę meho / a waszego Apostola / a służebnika w potrzebę mę / posłał k wam.

Ale zdąło mi się za rzecę potrzebę posłać do was Erafrodyta bratr a pomocnik / y spiecznego żołnierza ze mną / a posła waszego / który mi to dawał czego mi potrzeba było.

26. Nie żagiste mi się żadość was wssęch widzi / a smuten był proto / że gste slysseli o nēm / że by był nemocen.

Skowiem żadał barzo was wssęch / y wielce się frasował o to / żeście slysseli iż był niemocen.

27. A takżę gest / że gest był nemocen ażę Smrti / ale PAnu smilował se nad nim: a ne toliko nad nim / ale takżę y nadem / nau / abych zamuśku na żamutek nemeli.

A icke chorował że był blisko śmierci / ale Bog smilował się nad nim / a nie tylko nad nim / ale też nadem / i bym nie miał smutku na smutek.

28. Protoż gsem spessnżę posłał ho k wam abyście widauce gen / opę se radowali / a y abych był bez zamuśku.

A takżę go chętlwie posłał / abyście go powore wystrawę / y weseliłi się / y ta też mnię się frasował.

29. Protoż przyjmęteż ho se wssę radostij w PAnu / a takżę w pociwosti męte.

Przymięcież go tedy w Pante / wśelakim weselom / a takżę wielce / sobie wazcie.

ב
30 מטול עבדו גיר
דמשיחא עד-מא למותא
משי ובסר על נפשה ד
דימלא מדם דבשרתו
היותו דתשפשתא דליתו:

*Perciò che per l'opera di Christo s'è
ammucinato insin à la morte, non haueu-
do rispetto à la sua vita, per supplire il
mancamento del seruizio vostro verso di
me.*

ג
1 מביד אחי דדי במרו
הינו דדי דאכתוב לכו
לא מאנא לי מטול דלכו
מדידו:

*Quanto al resto, fratelli miei, state
allegri nel Signore. Lo scrueui la mede-
sime coze, à me certo non è notofo, & à voi
è cosa sicura.*

2 מדידו מן פלג
מדידו מן פלגא פישא
מדידו מן פסק פסקא:

*Guardateui da i cani, guardateui
da i mali operari, guardateui da la Con-
cissione.*

3 מדידו גיר חנו איתו
מיליו דפלחיו לאלה
דוהי ודמשתכחיו
בגשוע משיחא ול
תבלינו אל פסקא:

*Imperò che noi siamo la Circuncision,
noi dico che seruiamo à Dio con lo sp-
rito, & che ci gloriamo in Christo Iesus, &
non ci confidiamo ne la carne.*

4 בד לי אית הנו לי
תוכלנא אף על פסקא מן
גיר מנש סבר דתוכלנא
פסקא הו יתיר פסקא
אנא:

*Benche io habbia poter hauer confi-
dencia ancor ne la carne. Se alcun dico si
stima di poter si confidar ne la carne,
maggiormente io.*

5 מדידא בר המניא יומיו
מן טוהמא דיסריל מן
שבטא דבנימין מן עבדיא
בר עבדי פנמוס
פריש:

*Che fui circumciso l'ottauo giorno, che
son de la gente d'Israël, de la tribu di Ben-
iamin, Hebreo nato d'Hebrei, Fariseo di
religione.*

30 ביעבור מעשה המשיח
קרוב עד המות ושם נפשו בידו
אשר ימלא את מחסריכם בשרת
אנתי:

*Porque por la obra del Christo ha llegado
hasta la muerte poniendo su vida para supllir
vuestra falta en mi seruicio.*

ג
1 ותשאר אחי שמחו ביהוה
אחד אחד לכתב אליכם איגה
ידיעה לי ולכם למכונה:

*Resta Hermanos, que hos gozeys en el Sen-
nor. Escreuirhos las mismas cosas à mi no es gra-
ue, y à vosotros es necesario.*

2 השמרו לכם מכלבים השמרו
לכם מפועלי רעה השמרו לכם
ממחלקת:

*Guardahos de los perros, guardahos de los
malos obreros, guardahos del cortamiento.*

3 ביהאנחנו הוי' המולת אשר
ברוח עובדים אנחנו ליהוה
ומתהללים בישוע המשיח ולא
בוטחים על הבשר:

*Porque nosotros somos la Circuncision,
los que seruimos en espiritu à Dios, y nos glo-
riamos en el Christo Iesus, no teniendo confian-
ça en carne.*

4 ואף ביה יש לי מבטחה
בבשר אם איש אחד יחשב
לבטח בבשר ואני יתיר ממנו:

*Aunque yo tengo tambien de que confiar en
carne. Si alguno pareçe que tiene de que confiar
en carne, yo mas que nadie.*

5 נמול ביום השמיני במשפחת
בני ישראל ממטה בנימין עבדי
מעבדים בחורה מפדש:

*Circuncidado àl octauo dia, del linage de
Israel, del tribu de Ben-iamin, Hebreo de Hebre-
os: quanto à la Ley, Phariseo.*

6.
30. "Οπ 24. τὸ ἔργον τῆς ζωῆς
μέχρι θανάτου ἤγαγεν, ὥστε
λασάνην τῇ ψυχῇ, ἵνα αἰα-
τωρηώσῃ τὸ ὑμῶν ὑστέρημα τῆς
πρὸς με λειψυργίας.

*Car il a esté prochain de la mort pour
l'œuvre de Christ, n'ayans eu aucun es-
gard à sa propre vie, afin qu'il suppleast
au defaut de vostre seruice enuers moi.*

Κ Ε Φ Α Λ γ.
Το λοιπόν, ἀδελφοί μου, χαί-
ρει ἐν κυρίῳ. τὰ αὐτὰ γρά-
φει ὑμῖν, ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρόν, ὑ-
μῖν δὲ ἀσφαλές.

*Au reste, mes freres, esiouillez-vous
au Seigneur. Il ne m'est point grief, &
c'est vostre leureté, que ie vous escriue
mesmes choses.*

2. Βλέπετε τοὺς κύνας, βλέπετε
τοὺς κακοὺς ἐργάτας, βλέπετε τῷ
καταμύτῳ.

*Prenez garde aux chiens, prenez
garde aux mauuais ouuriers, prenez
garde à la concision.*

3. Ἡμεῖς γὰρ ἐσμὲν ἡ περιτομή, οἱ
πνεύματι θεῷ λατρεύοντες, καὶ
καυχώμενοι ἐν χριστῷ ἰησοῦ, καὶ
οὐκ ἐν σαρκὶ πεποιθότες.

*Car ce sommes nous qui sommes
la Circuncision, voire nous qui seruons
à Dieu en esprit, & qui nous glorifions
en Iesus Christ, & qui n'auons point cō-
fiance en la chair:*

4. Καίπερ ἐγὼ ἔχων περιτομήν
καὶ ἐν σαρκί. εἰ τις δοκεῖ ἀλλο-
πιθῆναι ἐν σαρκί, ἐγὼ μάλλον.

*Ja soit que ie pourroy' aussi auoir
confiance en la chair: voire si quelcun
s'estime auoir de quoi se confier en la
chair, j'en ai encore d'auantage:*

5. Περιτομὴ ὁκτώμηνος, ἐκ γέ-
νους ἰσραὴλ, φυλῆς βενιαμιν, ἐ-
βραῖος ἐξ ἐβραίων, κατὰ νόμον
φαρασαίου.

*Qui suis circumcis le huitieme iour,
qui suis de la race d'Israel, de la tribu de
Beniamin, Hebreu, né des Hebreux:
Pharisen de religion:*

CAP. II.

30. Quoniam propter opus Christi, usque ad mortem accessit, tradens animam suam, ut impleret id quod ex vobis deerat erga meum obsequium.

Because that for the worke of Christ hee was neere vnto death / and regarded not his life / to fulfill that seruice which was lacking on your part toward me.

CAP. III.

DEcetero, fratres mei, gaudete in Domino, Eadem vobis scribere, mihi quidem non pigrum, vobis autem necessarium.

Moreover / my brethren / reioyce in the Lorde. It greiueth me not to write the same thinges to you / and for you it is a sure thing.

2. Videte canes, videte malos operarios, videte concisionem.

Beware of dogges: beware of euill workers: beware of the concision.

3. Nos enim sumus circumcisi, qui spiritu seruimus Deo: & gloriamur in Christo Iesu, & non in carne fiduciam habentes.

For we are the circumcision / which worshippinge God in the Spirit / and relynge in Christ Iesus / and haue no confidence in the flesh.

4. Quanquam & ego habeam confidentiam in carne. Siquis alius videtur confidere in carne: ego magis.

Though I might also haue confidence in the flesh. If any other man thinketh that he hath whereof he might trust in the flesh / much more I.

5. Circuncisus octavo die, ex genere Israel, de tribu Benjamin, Hebraeus ex Hebraeis, secundum legem Phariseus.

Circumcised the eighth day / of the time of Israell / of the tribe of Benjamin / an Hebrewe of the Hebreues / by the lawe a Pharisee.

Das II. Capitel.

30. Denn umb des wercks Christi willen / ist er dem Tode so nahe kommen / Da er sein Leben geringe bedacht / auff das er mir dienete an ewer statt.

Thi ad for Christi Gerning steyd / er hand kommen saa nar Deden / der hand accebe liden für eiff / paa der hand lunde riene mig i eders sted.

Das III. Capitel.

Weiter / lieben Brüder / freuet euch in dem HERRN. Das ich euch immer einerley schreibe / verdreust mich nicht / vnd machet euch desto gewisser.

Item belis / kere Brödre / gleder edert HERRN. Der fortrinder mig icke / at ieg scriffuer edert alid der samme til / oc der gor edert diss viffere.

2. Sehet auff die Hunde / sehet auff die bösen Arbeiter / sehet auff die zerschneidung.

Seer til Hundene / Seer til de onde Arbeydere / Seer til Vetskerelsen.

3. Denn wir sind die Beschneidung / die wir Gott im Geiste dienen / vnd rühmen vns von Christo Iesu / vnd verlassen vns nicht auff Fleisch.

Thi vi ere Omstkerelsen / wie som riene Gud i Anden / oc rose oss aff Christo Ihesu / oc forlade oss icke paa Koder.

4. Biewol ich auch habe / daß ich mich Fleisches rühmen möchte. So ein ander sich düncken lesset / er möge sich Fleisches rühmen / ich vil mehr.

Alliguel at ieg oc hauffuer det / at ieg and rose mig aff Koder. Der som en anden lader sig trycke / at hand fand rose sig aff koder / Jeg maget mere.

5. Der ich am achten tag beschnitten bin / einer auß dem Volck von Israel / des Geschlechts Ben Jamin / ein Hebreer auß den Hebreern / vnd nach dem Gesetz ein Phariseer.

Jeg som er omstlaaren paa den ottende dag / en aff det folck aff Israel / aff Ben Jamins Slekt / en Hebreer aff die Hebreer / oc en Phariseer effter lowen.

Kapitla II.

30. Nebt gest pro dislo Krysstowo aż k smrti pracował / wpył daw żywot swoj / aby napisał to / czego se wam niedostawało pfi mem posluhowaniu.

Abowiem dla sprawy Krysztus soweł przyśedł aż ku śmierci nte listuac zdrowia swego / aby wyspełnił nte dostharel powinności wáśey przeciwko mnie.

Kapitola III.

Ale pat Bratki mogi / radugte se w Panu Gedno / staynt wcz wam psati mné se nestaynt / ale wam gest to vjstečno:

Ja ostárel brácia moł rádnycie sie w Panie tyj rzeczy wam pfi / mni ec nte czegoś / a wam przespieteczno test.

2. Essete se Psudw / waruogte se zlych dēlnis kuow / wos / sifijhayte se roztrjstosi.

Strzeżcie sie psow / strzeżcie sie zlych robornikow / strzeżcie sie rozscicia.

3. My jagisze gsmie obczajni / krekiż Duchem slaużymie Bogu / a chlubiymie se Krysstem Gesssem / a ne w ciele dauffani / ni mame.

Abowiem my testesmy obrzeszaniem Kroszy duchem slaużymy Bogu / y chlubiymy se w Krysstusie Jezusie / a w ciele nie vřamy.

4. Akoli y ná mohlbych misti dauffani w ciele. Neb ac kdo giny zda se dauffani misti w ciele / ná wije.

Acsa mam z czego vřac tez w ciele / testu Kroszy zda se mte vřac nte w ciele / ta wiecey mam.

5. Kterž gsm obczajni osmy den gsa zrodu Izrahelskeho / z pokoleni Beniaminowa / zid zidaw / wedle zákona Pharisjus.

Bedac obrzesany osmega dnasi / z narodu Izrahelskego / z pokoleni Beniamin / Hebreycy z Hebreycy / wedle zákona Fariseu.

ג
6 פטננא דרופא דערדא
ובדירקונא דנמוסא דלא
רשנא דניורא :

*Quanto al zelo, persecutor de la Chie-
sa, quanto a la giustizia che è ne la Legge,
sono stato irreprehenfibile.*

7 אלא הליו דיותרנא
הני לי חוסרנא חשבת
אפיו מטיל משיחא :

*Ma le cose che m'erano guadagni, l'ho
riputate esser danno per Christo.*

8 ואח חשב אנא להיו
קליו חוסרנא מטיל
רבותא דידעתה דישוע
משיחא מרי הו דמטולתה
קלמדם חסרת נאיר וכלא
חשבת דלמשיחא אמר :

*Anzi tutte le cose stimo esser danno
per l'ecellentia de la cognition di Christo
Iesus mio Signore : per il quale ho tenuto
per danno tutte queste cose, e tengole co-
me sterco, per guadagnar Christo.*

9 ואשתכח בה פד ליר
בדירקונא דנפשי הי דמו
נמוסא אל לי הי דמו
הימנותא דמשיחא
דאיתנה בדירקונא דמו
אלהא :

*Et esset treuato in lui, senz'hauer la
mia giustizia che è da la Legge : ma quel-
la che è da Dio per la fede.*

10 דבה אשתנדע לישוע
ולחילגא דקומתה וא
דאשתנתה דחשוני וא
דאחדמא במיתתה :

*Per conoscer lui, è la potentia de la
sua resurrectione, è la participatione de le
sue afflictioni, mentre io son conformato a
la sua morte.*

11 דלמא אשכח אמשא
לקומתא דמו בבית מיתא :

*Prouando se per alcun modo io po-
tessi peruenire a la resurrection de morti.*

ג
6 בקנא דודק העדה בצדקה
אשר מתורא היא הייתי תמים :

*Quanto al zelo, Perseguidor de la Iglesia :
quanto a la justicia que es en la Ley, de vida irre-
prehenfible.*

7 אך תאלה אשר היו לי ליתרון
אותם חשבתי בעבור המשיח
לחסרון ולענש :

*Mas las ganancias que tenia, tuue por per-
dida por amor del Christo.*

8 וגם את כל דברים חשבתי
להיות לחסרון ולענש בעבור
יתר דעת ישוע המשיח אדוני
אשר עליו גענשתי כל דברים
וחשב אני להיותם לי לדמן
לבצע את המשיח :

*Antes aun ciertamente todas las cosas ten-
go por perdida por el eminente conocimiento
del Christo Iesus Sennor mio, por amor del qual
he perdido todo esto, y lo tengo por estiercoles
por ganar al Christo.*

9 ואמצא בו בלא היות לי
הצדקה אשר מתורא היא כי
אם באמינות המשיח הצדקה
אשר מאלהים באמינות :

*Y por ser hallado en el que no tengo mi ju-
sticia que es por la Ley, fino la que es por la fe del
Christo, justicia que es de Dios por la fe:*

10 לדעתו ואת גבורת הקומתו
ואת חכמת המוריו להדמות
למותו :

*Por conocerlo, y a la virtud de su Resur-
rection, y la communion de sus passiones configu-
rado a su muerte:*

11 אולי אוכל להגיע לתקומת
המתים :

*Si en alguna manera llegasse a la resurreccion
de los muertos.*

ג
6. Κατὰ ζῆλον διώκων τὴν ἐκ-
κλησίαν, κατὰ δικαιοσύνην τὴν
ἐν νόμῳ ἡγοῦμαι ἄμωμην.

*Quant au zele persecutant l'Egli-
se : quant à la iustice qui est en la Loy,
estant sans reproche.*

7. Ἀλλ' ἅτινα ἔμεινον γὰρ τοῦ
ἡμεῶν ἔξω τὸν χριστὸν ζημίας.

*Mais ce qui m'estoit gain, ie l'ai re-
puté m'estre dommage pour l'amour
de Christ.*

8. Ἀλλὰ μενουῦν καὶ ἡγοῦμαι
πάντα ζημίας εἶναι ἕξω τοῦ
ἐχόν τῆς γνώσεως χριστοῦ ἰησοῦ
τῆ κυρίου μου· δι' ὃν τὰ πάντα ἐ-
ζημιώθην, καὶ ἡγοῦμαι σκύβαλα
εἶναι, ἵνα χριστὸν κερδήσω.

*Voire certes ie repute toutes cho-
ses m'estre dommage pour l'excellence
de la cognoissance de Iesus Christ mon
Seigneur, pour l'amour duquel ie me
luis priué de toutes ces choses : & les re-
pute comme fiente, afin que ie gagne
Christ.*

9. Καὶ ὄρεθῶ ἐν αὐτῷ μὴ ἔχον
ἐμὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου,
ἀλλὰ τὴν ἔξω πίστεως χριστοῦ,
τὴν ἐκ θεοῦ δικαιοσύνην ἣ ἐστὶν
πίστις.

*Et que ie soye trouué en icelui, ay-
ant non point ma iustice qui est de la
Loy, mais celle qui est par la foy de
Christ, aillauoir la iustice qui est de Dieu
par la foy :*

10. Τῷ γινῶναι αὐτὸν καὶ τὴν
δυνάμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ, καὶ
τὴν κοινωνίαν τῶν παθημάτων αὐ-
τοῦ, συμμορφούμενος τῷ θανάτῳ
αὐτοῦ.

*Pour le cognoistre, & la vertu de sa
resurrection, & la communion de ses
afflictions, en estant rendu confirmé à
sa mort.*

11. Εἰ πως κατέντησεν τὴν εἰς ἐξ-
ανάστασιν τῶν νεκρῶν.

*Essayant si par aucune maniere ie
puis paruenir à la resurrection des
morts.*

6. Secundum emulationem persequens ecclesiam Dei, secundum iustitiam quam in lege est conuersatus sine querela.

Concerning zeale / I persecuted the Church : touching the righteousness which is in the Law / I was without blame.

7. Sed quæ mihi fuerunt lucra, hæc arbitratus sum propter Christum detrimenta.

But the things that were vantage vnto mee / the same I counted losse for Christes sake.

8. Veruntamen existimo omnia detrimentum esse propter eminentem scientiam Iesu Christi Domini mei: propter quem omnia detrimentum feci, & arbitrator ut stercore, ut Christum lucrificam.

Yea/doubtles I thinke all things but losse for the excellent knowledge of Christ Iesus my Lord: for whome I haue counted all things losse / and doe iudge them to be dungue / that I might winne Christ.

9. Vt & inueniari in illo non habens meam iustitiam quæ ex lege est, sed illam quæ ex fide est Christi, quæ ex Deo est iustitia in fide.

And might be founde in him / that is / not hauing mine owne righteousness which is of the Law / but that which is through the faith of Christ / euen the righteousness which is of God through faith.

10. Ad cognoscendum illum, & virtutem resurrectionis eius, & societatem passionum illius: configuratus morti eius.

That I may knowe him / and the vertue of his resurrection / and the fellowship of his afflictions / and be made conformatable vnto his death.

11. Si quo modo occurram ad resurrectionem quæ est ex mortuis.

If by any meanes I might attaine vnto the resurrection of the dead.

6. Nach dem eyffer ein Verfolger der Gemeine / nach der Gerechtigkeit im Gesetz gewesen vnstrefflich.

Wenighedens Forfolgere eyffer nidkerhed / som vaar wstraffelig eyfter den Dierferdighed i Louen.

7. Aber was mir gewinn war / das habe ich / vmb Christi willen / für Schaden geachtet.

Men huad som vaar mig vinding / der acerde ieg for skade / for Christi skyld.

8. Denn ich achte es alles für Schaden / gegen der überschwenglichen erkentnis Christi Jesu meines H & K. R & N / vmb welches willen ich alles habe für Schaden gerechnet / vnd achte es für dreck / auff daß ich Christum gewinne.

Ihi ieg acerde der altsammen for Skade / mod den offerstodige Christi Ihesu min H & K & N & S be kendelse / for huas skyld ieg regnede alting for Skade / oc acerde der for Starn / paa der ieg fand vnde Christum.

9. Vnd in ihm erfunden werde / daß ich nicht habe meine Gerechtigkeit / die auß dem Gesetz / sondern die durch den Glauben an Christo kompt / nemlich / die Gerechtigkeit / die von Gott dem Glauben zugerechnet wird.

De findis i hannem / at ieg haffuer icke min Dierferdighed / som kommer aff Louen / Men den som kommer formedelst Troen til Christum / som er / den Dierferdighed / der bliffuer Troen tilregnet aff Gud.

10. Zu erkennen in / vnd die krafft seiner Auferstehung / vnd die gemeinschafft seiner Leiden / daß ich seinem Tode ehlich werde.

Til at kende hannem oc hans Opstandelsis krafft / oc hans Pinis samfund / at ieg fand lignis hans Død.

11. Damit ich entgegen komme / zur auferstehung der Todten.

Huor mer ieg skal møde hannem / til de Dødis opstandelse.

6. Wedt horliuosti protli wt se Chrtwt Boží / wedt pak sprawednosti kteráz gest w Zákoně / obcugije bez auhoný.

Wedlug wprzeymey chuci przez statucie Bości oł / wedlug sprawies dluiwości zakonu / bez przygany.

7. Ale ty wtcy kteri mi byly wst / položil gsem ge sobe pro Krysta za štodu.

Ale to com bylo zyskem / tom rozumial dla Krysta byc škoda.

8. A tak nadzi se wsecky wtcy bti za štodu / pro wy wstent poznani Gezijske Krysta Pana mho / pro kterehož wsecky wtcy položil gsem za štodu / a mam ge nato za lany na / abych Krysta zystal.

Itemu zástemam wstytht rzeczy sobe za štode dla zacaosci uznania Jezusa Krystusa Pana mego / dla ktorego wtracilem ty wstytht rzeczy / y mam te sobe za smici abym Krysta zystal.

9. A abych w něm nalezen byl / nemage mē Sprawednosti / kteráz gest / Zákon / ale tu kteráz gest / Wiří Krysta / kteráz gest / Boha / Sprawednosti v Wiří.

A žebym byl náležon w něm / aťo mē matic sprawedliuosti moey ktoreby byla z zakonu / ale te ktora test przez wiare Krysta / sowe to test sprawedliuosti ktora test z Boha / przez wiare.

10. Abych poznal gen / a moc wstijstienij geho / a spolectnost wtrpenij geho : kdž se připodo bñugi k smrti geho.

Žebym ge poznal / y moc zmarty wych wstania tego / y spolectnost wtrhych ktore on cterpal / gdy se zsthawam podobnym smierci ies go.

11. A tudy se přibližil k wstijstienij z mrtwych.

Dośw / ażeżać k wstijstienij sposobem przychod ku wstaniu z mrtwych.

12 לא הוא מן פדוי נסבת
או מן פדוי ארתמדת אל לא
היה אנה דלמדי אדור
למדם דמטולתה אדרכני
ישוע משיחא :

*Non che io habbia già appreso la
mietà, o sia perfetto: ma ho seguendo per
veder se ancor io comprendessi: per laqual
cosa ancor sono stato compreso da Christo
IESU.*

13 אחי אנה על נבשי לא
רנה אנה דאדרכת הדנה
היו ידע אנני דדבסתר
טענה אנה ולקדמי מ
משועשוע אנה :

*Fratelli, io non mi fimo hauere an-
cor compreso: ma vna cosa fo, cioè che di-
mentandomi le cose che son di dietro, e
stendendomi a quelle che son dinanzi.*

14 ויהי אנה לוקבר
גישא דאשב וכרת
דקרינה דלעל דאלה
בשוע משיחא :

*Vo seguendo verso il segno proposto,
cioè al palio de la superna Vocacion di Dio
per Christo IESU.*

15 אילו דגמיריו הכיל
הלו יתקעו ואו מדם
אחרניאית מתקעין אנתון
אך תדא אלהא יגלה
לכון :

*Per ilche tutti quanti noi che siamo
perfetti, habbiamo questo sentimento: e
se pur voi sentite qualche cosa altrimenti,
ladio voi reuelarà questo ancora.*

16 כדם לחדא דמשון מחד
שבילא נשלם ויחד
אוייתא :

*Nondimeno caminiamo in quello à
che noi siamo peruenuti, con la medesima
regola, e habbiamo vn medesimo senti-
mento.*

17 אדדמו בי אחי והיותון
מתקעין באיליו דהכנה
מהלכיו אור דמותא דבו
היותון :

*Siate d'un accordo, fratelli, miei imi-
tatori, e considerate quelli che così cami-
nano come voi hauete noi per esempio.*

12 לא פיתמעת לקחתי אנה
כיתעת שלם אנכי אור רודף אנני
אם גים אחו את אשר בנה
באחוזי מישוע המשיח :

*Porque aun non he alcançado, ni ya foy
perfecto mas siglo para comprehender como
tambien foy comprehendido del Christo Iesus.*

13 אחי אנני חשב על נבשי
כית אחוזיה ואחת ידעתי כי
אשר אחרי אשכחם ואשר לפני
פורט אנני את ידי אליהם :

*Hermanos, yo mismo aun no me estimo a-
uer comprehendido, Empero vna cosa haga, es à
saber, Oluidando ciertamēte lo que queda atras.
Y estendiendome a lo que está delante.*

14 ורץ אנכי למטרה ולגם
לקחת את עטרת הכבוד ונצח
קריאת אלהים במעל בשוע
המשיח :

*Sigo al blanco es à saber al premio de la sobe-
rana vocacion de Dios en el Christo Iesus.*

15 וכלנו אשר שלמים אנחנו
בואת גחבים ואם מאומה אחרת
תחכמו ואותה יגלה אלהים :

*Ansi que todos lo, que somos perfectos, esto
mismo sintamos: y si otra cosa sentis, esto tam-
bien hos reuelará Dios.*

16 לכן אשר גזיע להלך
במסלה אחת ולחכם יחד :

*Empero à lo que hemos llegado, vamos por
la misma regla; y sintamos vna misma cosa.*

17 הדמו לי המשלוא אלי אחי
ורא השגיו וחתכונו אליהם
אשר כן מהלכים באשר אנחנו
היינו לכם לצורה :

*Hermanos, sed (todos) imitadores de mi: y
mirad los que anduieren anfi, como nos teneys
por exemplo.*

γ.

12. Οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον, ἢ ἡδὴ
τετελειώμεθα: διότι καὶ ἐγὼ κατε-
λάβω, ἐφ' ᾧ κατελήφθην ὑπο-
τῆ κυρίας ἡσοῦ χριστοῦ.

*Non point que j'aye desia apprehen-
dé ou que ie foye desia rendu accompli:
mais ie pourui pour tachez d'appre-
hender: pour laquelle cause aussi i'ai
esté apprehende de Iesus Christ.*

13. Ἀδελφοί, ἐγὼ ἐμπατὸν εὐλο-
γίζω κατὰ ληφέναι. ἐν δε, τῇ
μὲν ὁπίσω ἀπὸ λαοῦ ἀνθρώπων, τῆς
δὲ ἐμπροσθεν ἀπὸ κυρίου μου.

*Freres, quant à moi, ie ne me repu-
te point encore auoir apprehédé: mais
vne chose fai-ic, c'est qu'en oubliant les
choses qui sont en erriere, & m'aduan-
çant aux choses qui sont en deuant.*

14. Κατὰ σκοπὸν διώκω, πλὴν τῷ
βραβεῖον τῆς ἀνω κλήσεως τῆς θεοῦ
ἐν χριστῷ ἡσοῦ.

*Je tire vers le but, assauoir au
prix de la supernelle vocation de Dieu
en Iesus Christ.*

15. Ὅσοι δὴ πᾶσι τῶν φρονώ-
μεν καὶ ἐπὶ τῆς φρονείας, καὶ τῇ
ὁ θεὸς ὑμῖν δοτε καλοσύνη.

*Parquoi nous tous qui sommes par-
faits, ayons ce sentiment: & si vous sen-
tez quelque chose autrement, Dieu le
vous reuelera aussi.*

16. Πᾶσι εἰς ὃ ἐφθάσαμεν, τῇ
αὐτῇ στοιχείᾳ κανόνι, τὸ αὐτὸ φρο-
νεῖν.

*Toutesfois cheminons en ce à quoi
nous sommes paruenus d'vne meisme
reigle & sentons vne meisme chose.*

17. Συμμεμεταί μου γίνεσθε, ἀ-
δελφοί, καὶ σκοπεῖτε τοὺς οὕτω πε-
ριπατωτάς καθὼς ἔχετε τύπον
ἡμᾶς.

*Soyez d'un accord mes imitateurs,
freres, & considerez ceux qui chemi-
nent ainsi comme vous nous auez pour
patron.*

CAP. III.

12. Non quod iam acceperim, aut iam perfectus sum: sequor autem, si comprehendam in quo & comprehensus sum a Christo Iesu,

Not as though I had already attained to it: either were already perfect but I followe: if that I may comprehend that for whose sake also I am comprehended of Christ Iesus.

13. Fratres, ego me non arbitror comprehensisse. Vnum autem: quæ quidem retro sunt obliviscens, ad ea verò quæ sunt priora extendens accipsum.

Brethren I count not my selfe: that I have attained to it: but one thing I do: I forget that which is behinde: and endeavour my selfe unto that which is before.

14. Ad destinatum persequor, ad bravium supernæ vocationis Dei in Christo Iesu.

And follow hard toward the mark for the prize of the high calling of God in Christ Iesus.

15. Quicumque ergo perfecti sumus, hoc sentiamus: & si quid aliter sapitis, & hoc vobis Deus revelavit.

Let us therefore as many as be perfect be thus minded: and if ye be other wise minded: God shall reuile euen the same vnto you.

16. Veruntamen ad quod pervenimus, ut idem sapiamus, in eadem permanamus regula.

Nevertheless in that whereunto we are come: let us proceede by one rule: that we may minde on thing.

17. Imitatores mei estote fratres: & observate eos qui ita ambulant sicut habetis formam nostram.

Brethren be followers of mee: and soote on them: which walke so: as ye have us for an example.

Das III. Capitel.

12. Nicht daß ichs schon ergriffen habe/ oder schon vollkommen sey/ Ich sage jm aber nach/ ob ichs auch ergreiffen möchte/ nach dem ich von Christo Jesu ergriffen bin.

Ick ar ieg haffuer der allered begrebet/ eller er allered fuldkommen/ Men ieg iager der effter/ om ieg kand begribe/ effter som ieg er begreben aff Christo Jesu.

13. Meine Brüder/ ich schätze mich selbs noch nicht/ daß ichs ergriffen habe. Eines aber sage ich/ ich vergesse was dahinden ist/ vnd strecke mich zu dem/ das davorhen ist.

Mine Brodre/ ieg ackter mig icke end nu self/ o t ieg haffuer der begrebt. Men en ting siger ieg/ Jeg forglemmer det som er til bage/ oc reckter mig til det/ som er saare.

14. Vnd jage nach dem fürgesteckten ziel/ nach dem Kleinot/ welches fürhelt die Himlische beruffunge Gottes in Christo Jesu.

De iager effter det forsette Maal/ effter det Kleinot/ som fremholder Guds Himmelske kald i Christo Jesu.

15. Wie viel nun vnser vollkommen sind/ die lassent vns also gesinnet sein/ vnd solt ihr sonst etwas halten/ das lassent euch Gott offenbaren.

Saa mange som nu ere fuldkomme aff oss/ lader oss vere saa til finde/ oc skulle i ellers holde noget/ da lader Gud obenbare eder det.

16. Doch so ferne/ daß wir nach einer Regel/ darein wir kommen sind/ wandeln/ vnd gleich gesinnet sein.

Dog saa langt/ at vi vandre effter en Regel/ som vi ere komne vdi/ oc ere lige til finde.

17. Folget mir/ lieben Brüder/ vnd sehet auff die/ die also wandeln/ wie jr vns habt zum Fürbilde.

Folger mig/ kære Brodre/ oc giffuer aet paa dem/ som saa vandre/ lige som i haffue oss til et Exempel.

Kapitola III.

12. Ne žebych giž došehl/ aneb dofonalym byl: Ale bžijim/ možlibych došihnauti/ pro tež y došihem gsem od Krysta Gežisfa.

Nis žbym tuž přyzbedl do Křesu/ abo tuž dofonalym byl: ale bžijim došihnauti: ale bžijim došihem gsem od Krysta Gežisfa.

13. Bratři/ yž nepokládám/ abych giž došihnauti měl: Ale gedno toto činim/ že na ty věcy ktere gšau zadníž žapomijnám/ o ty pak věcy ktere gšau předu vsyluge.

Bratři ja o sobě nse rozzumím žbych tuž Křesu došehl/ ale tedns ržecž činím/ žapamitryvatiac tyž ržecž ktere sa za mna/ a máiac šie do tyž ktere sa přede mna.

14. A vloženému Cšli bžijim/ k odplatě svrchovaného povolání Božijeho v Krystu Gežisfu.

Bležej sa za kládovú vezvátia Božieho/ kthego ktere jest ž gory/ přez Krysta Ježusa.

15. Protož kteržkoli sine dofonalij/ toto smyslím: a pakli co glná smysliť/ y toť vám Buož wgerwil.

Je nastedy žest dofonalij/ to rozzumím/ a žest co mážey rozzuměti/ Bog tež y to wam o bžavi.

16. Ežhož gšme pak giž došli/ potřebijť gest/ abychom w tom gednostajně smysli/ a w gednostajněm prawiľe choždili.

A wšakž w tym do ežegošmy přyzhli/ chodžmy tym že špošobem/ y tož rozzuměmy.

17. Následovníky moži budie/ Bratři/ a štekľe řech kterž tak chodij/ yakož máte přiklad na nás.

Badžie tež následovněm moim bratři/ a obkážacie ty kteryž tak postepují/ takto nas mácie za wiat.

ג

18. אית ציר סגנא
דאחכנאית מהלכו הגון
הנכנין סגנא אמרת לכו
עליהו השא דין בדבא
אנא אמר אנא הגון
דכעל דכבא אנא דוקיפה
דמשיחא :

*Perche molti caminano, de quali
che piu volte detto, & anco adesso ve ne
dico piangendo, che son nimici de la Cro-
ce di Christo.*

19. הגון דמרתהו אכנא
הי הגון דאלההו פרסהו
ותשבורהו ברתהו
הגון דמרתהו פארעא
הי :

*La fine de quali è la perdizione, l'Id-
dio de quali è il ventre è la gloria in lor
confusione, equali hanno l'animo a le co-
se terrene.*

20. דילין דין פולחן בש
פשימא הי ומו פמון מ
מספין למחנן למח
ישוע משיחא :

*Ma la nostra conversazione è ne cie-
li, donde noi aspettiamo ancora il Salu-
tore cioè il Signor Iesus Christo.*

21. דהו יתלה פכר
דמוככו דתחנא בדמותא
דפכר דשוכהא דחילה
כפא הו דבה קל אשפכד
לח :

*Il qual transfiguravà il nostro corpo
Gile, accioche si faccia conforme al corpo
suo glorioso, secondo l'efficacia con che
egli pua ancor sottoporre a se stesso tutte
le cose.*

ד

1. מכיל אחי חביב
ורחימי חרנתי וכלילי
הכנא קומו פמון חביב :

*Per laqual cosa, fratelli diletti è de-
siderati, allegrezza e corona mia, state-
mi così nel Signore, diletti miei.*

2. מו אנהיא פצא אנא
ומן סוגיכא דחד רענא
יהיא להו פמון :

*Io prego Euodia, & prego Syntyche, che
siano d'un medesimo sentimento nel Si-
gnore.*

ג

18. כירבים מתהלכם
עליהם רבות אמרת אליכם
ועתה גם בכה אמר אני
ואויבי צלב תמשיח המה :

*Porque muchos andan, de los quales hos
dixe muchas vezes, y aora tambien lo digo llo-
rando, enemigos de la cruz del Christo:*

19. אשר סופם האבדון
ואלהיהם חבטן וכבודם ללשחם
אשר את דברי הארץ והעולם
הזה יחכמו :

*Cuyo fin sera la perdicion: cuyo dios es el vi-
entre, y su gloria sera en confusion: que sienta lo
terreno.*

20. כירעיר משלחנו בשמיים
היא אשר משלם נקמה את
מושיענו ואדונינו ישוע המשיח :

*Mas nuestra biuenda es en los cielos: de
donde cambien esperando el Saluador, al Sennor
Iesus el Christo.*

21. אשר יחליף את גופנו
להותה להדמות לגוף כבודו
בכח וגבורה אשר יוכל לשית
תחת רגליו את כל :

*El qual transformará el cuerpo de nuestra
baxeza hecho semejante al cuerpo de su gloria
por la operacion con la qual podra tambien su-
jetare a si todas las cosas.*

ד

1. על כן אחי אהובי אנשי
חמדתי שמחתי ועטרת כה
עמדו ביהוה ידידי :

*Antique, Hermanos mios Amados y desca-
dos, migozo y mi corona, estad anfi firmes ama-
dos en el Sennor.*

2. מאוהדיא שאל אני ולסוגיכא
מתחנן אנכי לחכם יחד
באדונינו :

*A Euodias ruego, y a Syntyches exhorto que
sientan lo mismo en el Sennor.*

ג

18. Πολλοὶ γὰρ περιπατοῦσιν, οὓς
πολλάκις ἔλεγον ὑμῖν, νυνὶ δὲ καὶ
κλαίων λέγω, τοὺς ἐχθροὺς τοῦ
σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ.

*Car plusieurs cheminent, desques
je vous ai souuent dit, & maintenant ie
di-je aussi en pleurant, qu'ils sont enne-
mis de la croix de Christ:*

19. Ὡς τὸ τέλος ἀπώλεια ὧν
ὁ θεὸς ἡ καλία, καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ
μαχυνῇ αὐτῶν, οἱ πὸ ἐπιτάφια φρο-
νοῦντες.

*Desquels la fin est perdition, le Dieu
desquels est le ventre, & la gloire en leur
cōfution, qui sentent les choses terrien-
nes.*

20. Ἡμῶν γὰρ τὸ πλῆθος ἐν
οὐρανοῖς ὑπάρχει, ἐξ ἧ καὶ σωτη-
ρεα ἀπεκδεχόμεθα κύριον ἰησοῦν
χριστόν.

*Mais nostre conuersation est de
bourgeois des cieus, dont aussi nous
attendons le Sauueur, attauoir le Sei-
gneur Iesus Christ:*

21. Ὃς μετασχηματιστὸν τὸ σῶμα
τῆς ἀπηνώσεως ἡμῶν, εἰς τὸ γρε-
σαι αὐτὸ σύμμορφον τῷ σώματι
τῆς δόξης αὐτοῦ, καὶ πλὴν ἐνέργειαν
δυνάμει αὐτοῦ ἐκ νεότητος αἰε-
τῶ τὸ πλῆθος.

*Qui transformera nostre corps vil,
afin qu'il soit rendu conforme à son
corps glorieux, selon celle efficace par
laquelle il peut meismes assuettir tou-
tes choses à loi.*

ΚΕΦ ΑΛ Δ.

Ως τε, ἀδελφοί μου ἀγαπη-
τοὶ καὶ ὑποτάσσονται, χαρὰ
καὶ εὐφροσύνη μου, οὕτω στήκατε ἐν
κυρίῳ, ἀγαπητοί.

*Pourtant, mes freres bien-aimés
& tres-cherés, ma ioye & ma couronne,
tenez vous ainsi en nostre Seigneur,
mes bien-aimés.*

2. Εὐδοίαν ἀγαλαῶ καὶ συν-
τύχην ἀγαλαῶ τὸ αὐτὸ φρονεῖν
ἐν κυρίῳ.

*Je prie E uodie, & prie Syntyche de
sentir vne meisme chose au Seigneur.*

CAP. III.

18. Multi enim ambulant quos saepe dicebam vobis, (nunc autem & flens dico) inimicos crucis Christi.

For many walke / of whom I haue told you often / and nowe tell you weeping / that they are the enemies of the Crosse of Christ.

19. Quorum finis, interitus: quorum Deus venter est: & gloria in confusione ipsorum, qui terrena sapiunt.

Whose ende is damnation / whose God is their belly / and whose glorie is to their shame / which minde earthly things.

20. Nostra autem conversatio in caelis est: unde etiam Salvatorem expectamus, Dominum nostrum Iesum Christum.

But our conuersation is in heauen / from whence also wee looke for the Saviour / euen the Lord Iesus Christ.

21. Qui reformabit corpus humilitatis nostrae, configuratum corpori charitatis suae, secundum operationem qua etiam possit subicere sibi omnia.

Who shall chaunge our vile body / that it may bee fashioned like vnto his glorious body / according to the working / whereby hee is able euen to subdue all things vnto him selfe.

CAP. IIIL.

Itaque fratres mei charissimi & desideratissimi, gaudium meum & corona mea: sic stete in Domino, charissimi.

Therefore / my brethren / beloued and longed for / my ioy and my crowne / so continue in the Lord / ye beloued.

2. Euchodiam rogo & Synthyen deprecor idipsum sapere in Domino.

I pray Euodiam / and beseech Synthyen / that they be of one accord in the Lord.

An die Philipper.

Das III. Capitel.

18. Denn vil wandeln / von welchen ich euch oft gesagt habe / nun aber sage ich auch mit weinen / die Feinde des Creuzes Christi.

Hi mange vandre / om huilcke ieg haaffuer offte sagt eder / oc ieg siger oc saa nu mer grædende saare / Christi Raarstis Fiender.

19. Welcher ende ist das verdamniß / welchen der Bauch jr Gott ist / vnd jr ehre zu schanden wirdt / dere / die irdisch gesinnet sind.

Huils is ende er fordamelsen / oc deris Bug er deris Gud / oc deris ære skal bliffue til skandzel / huilcke som haaffue Jordiste sind.

20. Vnser wandel aber ist im Himmel / Von dammen wir auch warten des Heilands Jesu Christi des HERREN.

Men vor omgængelse er i Himmelen / hueden vi oc saa vente Jæfseren Jhesum Christum vor HERREN.

21. Welcher vnsern nichtigen Leib verklären wird / daß er ehlich werde seinem verklärten Leibe / nach der wirckunge / da er mit kan auch alle ding im vnterthänig machen.

Huilsken som skal forklare vort ringe Legeme / at det skal vorde lige ved hans forklarede Legeme / Effter den Krafft / som hand oc land gøre sig alle ting vnderdanige.

Das IIIL. Capitel.

Also / meine liebe vnd gewünschte Brüder / Meine Freude vnd meine Krone / bestehet also in dem HERREN / jr lieben.

Ige saa / mine elskelige oc ynkelige Brødre / min Glæde oc min Krone / bliffuer saa stadige i HERREN / i Elskelige.

2. Die Euodian ermane ich / vnd die Synthyen ermane ich / daß sie eines sinnes seyen in dem HERREN.

Ieg formaner Euodian / oc ieg formaner Synthyen / at de haaffue i sind i HERREN.

A Filippenskyim.

Kapitola III.

18. Neboť mnozí chodí / o kterých jsem častořekl v oznámoval vám / a nyní v o plátem pravím / že jsou nepřátelé kříže Kristova.

Abowiem wiele ich chodzą o których często wam powiadałem / a teraz z placzem powiadam / iż są nieprzyjacieli krzyża Chrystusowego.

19. Kterýchžto konec jest záhybnutí / gichžto Bůh břícho jest: a sláva v pohantí jest / gich / kterýchž o země věc přetugí.

Kterýchž konec jest zátrácení / Kterýchž Bóg test břicho / chvala z povandieniem ich / Kterýchž o ziemi rzecz przetręca.

20. Allenasse obcowání w Niebieszcz jest: odkładając w Szpawiecie ciekawie Pana naszego Jezusa Chrysta.

Abowiem rzecz pospolitá wá: skąd test w niebie / skąd też zbawienie / iá czekamy Pana Jezusa Chrysta.

21. Kterýchž proměnění tělo poníženi nasseho / připodobné get tělu nastrojnosti své / webst močností své / kterážto máže také poddati sobě všecy věcy.

Kterýchž přeměnění těla náše níže mne / aby se podobným tělu lo chwałebnému / iálo iego / webstug n. ocy przez ktorą też może podać sobě wszystkie rzeczy.

Kapitola IIIL.

Protož Bratři moji námi milé / a přezáduch / genž jste radoš má a Koruna má: Tak stuogete w Panu námi milé.

U Thát bráća moji milí / a požáduch / genž jste radoš má / a Koruna má: Tak stuogete w Panu námi milé.

2. Ewody prosiť a Synthyen chenn žádám / aby jednomyšlně smýšleli w Panu.

Prosiť Ewody i Synthyen / aby rozi rozumali w Panu.

ד

3 אה מנחם בעצא אנא בר
נוגי שרירא דתהנא מעצור
להיו דהניו לאי עמי בא
פאנגליון עס קלימים
ועם שררא דמערגני הנון
דשמהיהון פתיבין דכתיבא
דחני:

*Eprego ancor te, mio vero compagno,
aiuta loro, le quali hanno insieme con ef-
sime combattuto ne l' Euangelio, con Cle-
mente ancora, e con gli altri miei conin-
tori, i nomi de quali sono scritti nel libro
da la vita.*

4 חרו פמרו בקל ובו ותוב
אמר אנא חרו:

*Siate sempre allegri nel Signore, e di-
mouo vi dico, siate allegri.*

5 ומפוכותכו תתידע
לנת פל-נש פמרו קריב הו:

*La Vostra humanità sia nota à tutti
gli huomini, il Signore è presso.*

6 דמדם לא תאצפון
אלא בקל ובו בפולת
דפכעותה שאלתכו
תתידעו קדם אלהא:

*Non vi pigliate affanno di niente:
ma in ogni cosa manifestate appresso id-
dio le Vostrè domande per oratione e pre-
ghi con rendimento di grazie.*

7 ושלמה דאלהא הו
קרב מו פל מדע נטר ל
ללכותכו ומדע יכוון פנישוע
משיחא:

*E la pace di Dio che soprauana ogni
intellecto, guardará i Vostrí cuori, è le vo-
stre menti in Christo Iesus.*

8 מביל אחי אליו
דשרירו ואילו דנקפו ו
ואילו דבאנו ואילו דדקנו
ואילו דרחימיו ואילו ד
דשביחו ואילו דכדו
דשיבמא נדקולסא הליו
אתרעו:

*Quanto al resto, fratelli, tutte le cose
che son vere, tutte le cose honeste, tutte le
giuste, tutte le pure, tutte le amabili, tut-
te quelle che son di buona fama: se ci è al-
cuna Virtù, e se laude alcuna, questo cose
penstate.*

ד

3 גם שאל אני ממך האחי
בעל-בריתי ובר-אמי עזרה נא
אותם אשר בבשורה ידעו וסבלו
עמי ועם-קלימים ועם עזרי
האחרים אשר שמותם נכתבו
בספר חיים:

*Ansimismo te ruego tambien à ti, Hermano
compañero, ayuda à las que trabajaron junta-
mente conmigo en el Euangelio, con Clemente
tambien y los de mas mis ayudadores, cuyos
nombres estan en el libro de la vida.*

4 שמחו וגילו ביהנה תמיד ועוד
אמר שמחו:

*Gozahos en el Sennor siempre: otra vez di-
ga que hos gozeys.*

5 ענוותכם תודע לכל-האדם
קרוב יהיה:

*Vuestra modestia sea conocida de todos los
hombre. Ei Sennor esta cerca.*

6 אל-תדאגו ואל תוגי
נפשכם כי-אם בכל-תפלה
ובכל-שאלה בתודה משאלות
לבכם תודענה לפני אלהים:

*De nada esteys sollicitos: sino que vuestras
peticiones sean notorias delante de Dios con
mucha oracion, y ruego, y hazimiento de gracias.*

7 ושלום אלהים אשר גבה
על-כל-שכל ותבונה יצור את-
לבבותכם ומחשבותיכם פנישוע
המשיח:

*Y la paz de Dios que sobrepuja todo enten-
dimiento, guardará vuestros coraçones y vue-
stros entendimientos en el Christo Iesus.*

8 והנשאר אחי כל-אשר אמת
אשר צדקה אשר קדושים דודים
אשר לבדקה או-אם-מעשה
חל או-תהלה אותם תחשבו:

*Resta, Hermanos, que todo lo que es verda-
dero, todo lo honesto, todo lo justo, todo lo San-
cto, todo lo amable, todo lo que es de buen nom-
bre: si ay virtud, si ay alabanza, esto pensad.*

δ.

3. Καὶ ἐρωτῶ καὶ σε, σύζυγε γνή-
σις, συλλαμβάνου αὐτὰς αἱτινες ἐν
τῷ εὐαγγελίῳ συνήθλησαν μοι,
καὶ κλημάτων καὶ τῶν λοι-
πῶν συνεργῶν μου, ὧν τὸ ὄνομα
ἐν βίβλῳ ζωῆς.

*Je te prie aussi, mon vrai compagnon,
aide leur, comme à celles qui ont ba-
tallé avec moi en l'Euangile, avec Cle-
ment aussi & mes autres compagnons
d'œuvre, desquels les noms sont au li-
vre de vie.*

4. Χαίρετε ἐν κυρίῳ πάντοτε πά-
λιν ἐρῶ, χαίρετε.

*Esjouissez vous toujours au Sei-
neur: & derechef, vous di-ic, esjouissez-
vous.*

5. Τὸ θελήμας ὑμῶν γνωστὴν
πᾶσιν ἀνθρώποις. ὁ κύριος ἐγ-
γός.

*Que vostre debonnaireté soit
cognue de tous hommes Le Seigneur
est pres.*

6. Μηδὲν μερμνᾶτε ἀλλ' ἐν
παντὶ τῇ προσοχῇ καὶ τῇ δέησι
καὶ δυχασίας, τὰ αἰτήματα ὑ-
μῶν γνωστῶς πρὸς τὸν θεόν.

*Ne foyez en souci de rien: ains qu'en
toutes choses vos requestes soyent no-
tiées à Dieu par priere & par supplica-
tion avec action de graces.*

7. Καὶ ἡ εἰρήνη τῆ θεοῦ ἡ ὑπε-
ρέχουσα πάντα νοῦν φρουρήσῃ τὰς
καρδίας ὑμῶν, καὶ τὰ νοήματα ὑ-
μῶν ἐν χριστῷ ἰησοῦ.

*E la paix de Dieu laquelle surpasse
tout entendement, gardera vos corps
& vos sens en Iesus Christ.*

8. Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν
ἀληθῆ, ὅσα σμνὰ, ὅσα δικαία, ὅ-
σα ἀγαθὰ, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὐ-
φημα, εἴ τις ἀρετὴ, καὶ εἴ τις ἐ-
παῖνος, ταῦτα λογίζεσθε.

*Au reste, freres, que toutes choses
qui sont veritables, toutes choses qui
sont venerables, toutes choses qui sont
iustes, toutes choses qui sont, pures tou-
tes choses qui sont aimables, toutes
choses qui sont de bonne renommée, s'il
y a quelque vertu & quelque louange,
penlez à ces choses:*

3. Etiam rogo & te germa
ne compar, adiuva illas quæ
mecum laboraverunt in Ev-
angelio cum Clemente, &
cæteris adiutoribus meis,
quorum nomina sunt in li-
bro vitæ.

Yea and I beseeche thee / faithfull
helsfellow / helpe those women which
laboured with me in the Gospell / with
Clement also / & with other my fellowe
labourers / whose names are in the booke
of life.

4. Gaudete in Domino semper: iterum dico gaudete.

Reioyce in the Lord alway / againe
ne I say/reioyce.

5. Modestia vestra nota sit
omnibus hominibus : Do-
minus propè est.

Let your patient minde be knownen
vnto all men. The Lord is at hand.

6. Nihil solliciti sitis : sed in omni oratione & obsecratione cum gratiarum actione petitiones vestrae innotescant apud Deum.

See nothing carefull but in all things let your requestes be shewed vnto God in prayer / and supplication with aining of thanks.

7. Et pax Dei quæ exuperat omnem sensum, custodiat corda vestra, & intelligentias vestras in Christo Iesu.

And the peace of God which passeth
all vnderstanding / I shall preserve your
hearts and mindes in Christ Iesus.

8. De cætero, fratres, quæcunq; sunt vera, quæcunq; pudica, quæcunq; iusta, quæcunq; sancta, quæcunq; amabilia, quæcunq; bonæ famæ, si qua virtus, si qua laus disciplinæ, hæc cogitare.

Forthermore brethren/whatsoever
things are true / whatsoeuer things are
rebonest / whatsoeuer things are iust /
whatsoeuer things are pure / whatsoe-
uer things pertaine to loue / whatsoeuer
things are of good report: if there be a-
ny vertue / or if there be any praise / thin-
ke on these things.

3. **I**a ich bitte auch dich/ mein treuer
Gesell/ siehe inen bey/ die sampt mir
über dem Evangelio gekämpffet ha-
ben/ mit Clemen vnd den andern mei-
nen Gehülffen/ welcher namen sind in
dem Buch des Lebens.

Ja ieg beder oc dig / min trofaste Stalbroder /
hielp dem / som haffue stridet med mig i Euangelio / med
Elemen oc de andre mine Hielpere / huilicks naffn der
ere i Liffens Bog.

4. Frewet euch in dem HERN
 allewege / Vnd abermal sage ich:
 Frewet euch.

Glæder eder i **H E R R E N** altid / oc atter/
figer ieg / glæder eder.

5. Ewer lindigkeit lasset kunth sein
allen Menschen. Der HERR ist
nahe.

Lader eders Gactimodighed vere obenbare saar
alle Menniste. H E R R E n nær.

6. **Sorget nichts / sondern in allen
dingen laffet ewer Bitte im Gebet
vonn Flehen / mit Dancksagung für
Gott kunth werden.**

Sørger intet/ Men i alle ting lader eders Vegering obenbarts i eders bøn oc formanelse/ mer Tacksigelse faar Gud.

7. Vnd der fride Gottes / welcher
höher ist denn alle vernunft / beware
etwre Herzen vund Sinne in Christo
Jesu.

De Guds Fred / som er høyre end al fornuffe/
beuare eders hierte oc find i Christo Ihesu.

8. Weiter/ lieben Brüder/ was war-
hafftig ist/ was ehrbar/ was gerecht/
was keusch / was lieblich/ was wol-
lautet / ist etwa ein tugend / ist etwa
ein lob/ dem dencket nach.

Fremdelis kære Brodre/ huad som er sant/ huad
som er erligt/ huad som er reiserdigt/ huad som er tyfste/
huad som er elstelt/ huad som lyder vel/ er nogen sted
nogen dygd/ er nogen loff/ da giffuer der act paa.

3. Takžt prošim y tebe wlaſt-
nij Towaryſſy / aby těm po-
máhal / ſtřež gſau ſemnau
pracowaly w Ewangeliſium
ſpólu s Klimentem / a gſnſ-
mi pomocniſſy mſm / gegichž
to gmná naplaná gſau w
Knſhách žiwota.

A proście też towarzyszy własny/
 pomagay tym które wświantelsy
 spoli zemna walczyły/ z Alamen-
 tem też y z innymi pomocniemi moi-
 mi/ Porych imiona są w Efigiach
 żywota.

4. Nadigte se w PAMU
wjdnych: opet prawijm ra-
duogte se.

Weselcie się zawsze w Państwie
powtórę powiem wam weselcie
się.

5. Gefijdmofst waffe znāma
bud wſſechnēm lidem. VAN
blijzko geſt.

Śromność waszą niech będzie
władomą w hycum ludziam / Pan
ci jest blisio.

6. Dnie nepetúgite / ale we
wsselíte Modlitbu a w swate
žádostí s děkowáním / pros
by wasselnámý budie Bohu

17 Nie stąraycie się niccz / ale we
wszystkim przez modlitwę y prośb
bez dźwiękowania stęch żądania
wasze beda znaczney Bogu.

7. A pokog Bożij kierz pfe-
wysszage wsselich rozum/ostij
haz srdcz wassych y smyslow
wassych/ w Krystu Jezusie.

A poſoy Boży Eſtóry przez
wyſſa wſhelſi rozum! będzie obroz
na ſercam wáſzym / y myſlam wáſ
ſzym przez Jeſusa Chryſtaſa.

S. Dále pak Bratřij / kterě
koli věcn gšau prawě / kterě
koli počtiwě / kterěkoli sprawed
liwě / kterěkoli swatě / kterěkoli
milě / kterěkoli dobrě powěsti /
gestli která ctnost / gestli která
chybála kážně / na ty věcn
myslee.

Właſtoteſt bracia/ Ettoreſola
wieſt rzeczy ſa prawdziwe/ Ettoreſola
wieſt pocziwie/ Ettoreſola wieſt
czyſte/ Ettoreſola wieſt miłe/ Ettoreſola
wieſt dobrej ſławy/ teſli Etor
cnota/ y teſli Etor chwała/ o tych
myſcie.

ד.

ד
9 הליו דיל ברתיו וקבלתיו
ושמעתיו וחינתיו כי הליו
סעורו ואלהא דשלמא
יהוא עמכון :

Le quali ancora Voi hauete imparato, e riceuuto, e v'dite vedute in me. Fate queste cose, e l'Iddio de la pace fara con Voi.

10 כורבאית דין חריר
במכו דאקפתיו למאפה
דילי מאכנא דאף יצפו
חינתיו אל לא ספקו
חינתיו :

Io mi son grandemente allegato nel Signore che pur finalmente si sete rinnegoriti ad hauer pensiero di mo del che prendete pensiero, ma vi mancava la commodità.

11 לא הווא דין מטו
דחסר לי אמר אנא אנא
גיר ילבית דיהוא ספק לי
הומדס דאית לי :

Non già ch'io dica questo per bisogno: percioche io ho imparato ad esser contento de le cose ch'io mi trouo.

12 ידע אנא דאחמפך
ידע אנא דאחמפך
בכל ובכל מדס מדרש
אנא אף בסכנא אף
בכפנא במשורתחותא
ובחסירותא :

Io so essere in basso stato, e so ancor essere in abbondantia: per tutto, e in tutte le cose sono ammaestrato e de l'esser satto, e de l'hauer fame, e de l'abbondare, e de l'hauer carestia.

13 דכל מדס מצא אנא
הילא במשיכנא דמחיל
לי :

Io posso tutte le cose in Christo che mi fortifica.

14 ברכו שפיר עברתיו
דאשתתפתיו לאוילגני :

Nondimeno Voi hauete fatto bene, comunicando à la mia afflictione.

ד
9 אשר גם למדתם וקבלתם
ושמעתם ודאיתם בי אותם
העשו ואלהי השלום יהיה
עמכם :

Loque aprendistes, y recebistes, y oyistes, y vistes en mi, esto hazed: y el Dios depaz sera con vosotros.

10 ושמחתי ביהוה מאד מאד
כי מעתה בעת הזה פרתם
ועליתם להבין על דלתי אשר
עליה גם הבינותם אך חסרה
לכם היעת :

En gran manera me gozé todavia en el Senor de que al fin ya reuerdecistes en tener cuydado de mi, de lo qual toda via estauades folicitos, empero faltauahos la oportunidad.

11 לא כי על חסרון אמר אנכי
כי אני למדת איכה היה אנכי
להיות למדי :

No lo digo como por mi necesidad: porque yo he aprendido à cotentarme con lo que tengo:

12 כי ידעתי לענות ולחסר
ודעתי גם להותיר בכל דברים
מלמד להשבע ולרעב להותיר
ולחסר :

Sé tambien estar humillado, y se tener abundancia, donde quiera y en todas cosas soy instruyendo tambien para hartura como para hambre tambien para tener abundancia como para padecer necesidad:

13 את כל דברים אוכל להכיל
באשר נותן לי כח במשיח :

Todo lo puedo en el Christo que me fortalece.

14 לכו היטבתם לעשות כי
התכתבתם עם מצוקתי :

Toda via bien hezistes que communicastes juntamente à mi tribulacion.

9. Ἀ καὶ ἐμάθετε καὶ παρελάβετε καὶ ἠκούσατε καὶ εἰδότε ἐν ἐμοὶ, ταῦτα πράσσετε καὶ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μετ' ὑμῶν.

Lesquelles aussi vous avez apprises, & receues, & entendues, & veues en moi. Faites ces choses, & le Dieu de paix sera avec vous.

10. Ἐχαρίσω ᾧ ἐν κυρίῳ μεγάλως, ὅτι ἤδη ποτὶ ἀνεχέλετε τὸ ὥστε ἐμοὶ φρονεῖν, ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε, ἡκαιρεῖσθε δε.

Or me suis-je grandement esioü au S:igneur, qu'à la parfin vous este reuerdis quant au soin que vous avez de moi: à quoi aussi vous pensiez, mais vous n'auiez point l'opportunié.

11. Οὐχ ὅτι καθ' ὑστέρησιν λέγω· ἐγὼ γὰρ ἐμαρτον, ἐν οἷς εἰμι, αὐταρκής εἶμι.

Non point que ie die ceci ayant esgard à quelque indigence: car i'ai appris d'estre content des choses selon que ie me trouue,

12. Οἶδα καὶ ταπεινοῦσθαι, οἶδα καὶ περισσεύειν ἐν παντί καὶ ἐν παντί μεμνημένη καὶ χορηγέσθαι, καὶ πείναν, καὶ περισσεύειν, καὶ ὑστερεῖσθαι.

Car ie sai estre abbaissé, ie sai aussi estre abondant: par tout & en toutes choses ie suis instruit tãt à estre rassasié, qu'à auoir faim: tant à abonder, qu'à auoir disette.

13. Πάντα ἰχύω ἐν τῷ ἐνδυνάμουμί με χριστῷ.

Je puis toutes choses en Christ qui me fortifie.

14. Πάλιν καλῶς ἐποιήσατε συγχωρονήσαντές μου τῇ θλίψει.

Neantmoins vous avez bien fait de communiquer à mon affliction.

9. Quæ & didicistis, & accepistis, & audistis, & vidistis in me: hæc agite, & Deus pacis erit vobiscum.

Which ye haue both learned and receiued / and heard / and seene in me: those things do / and the God of peace shall be with you.

10. Gavius sum autem in Domino vehementer, quoniam tandem aliquando refluistis pro me sentire, sicut & sentiebatis: occupati autem eratis.

Now I reioyce also in the Lord greatly / that now at the last ye are returned againe to care for me / wherein not withstanding ye were carefull / but ye lacked opportunitie.

11. Non quasi propter penuriam dico, ego enim didici, in quibus sum, sufficiens esse.

I speake not because of want: for I haue learned in whatsoever state I am / therewith to be content.

12. Scio & humiliari, scio & abundare (ubique, & in omnibus institutus sum) & satiari, & esurire, & abundare, & penuriam pati.

And I can be abased / and I can abound: every where in all things I am instructed both to be full / and to be hungry: and to abound / and to haue want.

13. Omnia possum in (Christo) qui me confortat.

I am able to doe all things through the helpe of Christ / which strengtheneth me.

14. Veruntamen bene fecistis, communicantes tribulationi meæ.

Not withstanding ye haue well done: that ye did communicate to mine affliction.

9. Welches jr auch gelernet vnd empfangen vnd gehöret vnd gesehen habet an mir / das thut / So wirdt der HERR des Friedes mit euch sein.

Hülffet i oc haffue larr oc anammet / oc hert oc seet paa mig det görer / saa skal Fredens HERRE vere mer eder.

10. Ich bin aber höchlich erfreuet / in dem HERRN / daß ihr widerwacker worden seht / für mich zu sorgen / wiewol ihr allweg gesorget habt / aber die zeit hats nicht wollen leiden.

Jeg er oc gantste glad / i HERREN / at i ere komne til eder igen / til at sørge for mig / alligeuel at i altid haffue sørget / Men tiden vilde det icke lide.

11. Nicht sage ich daß des mangels halben / denn ich habe gelernet / bey welchen ich bin / mir genügen lassen.

Dette siger ieg ikke for nød skyld / Ei ieg haffuer larr / hoff huiltet ieg er / at lade mig nøye.

12. Ich kann nidrig sein / vnd kan hoch sein / Ich bin inn allen dingen vnd bey allen geschickt / beyde satt sein vnd hungern / beyde übrig haben vnd mangel leiden.

Jeg kand vere fornødt / oc ieg kand vere ophøyet / Jeg er sticket i aldering oc hoff alle / baade at vere mæt oc hungre / at haffue baade offuerflødelige oc lide brøst.

13. Ich vermag alles / durch den / der mich mächtig macht / Christus.

Jeg formaa alting / formedelst den som gør mig mectig / Christus.

14. Doch ihr habt wolgethan / daß jr euch meines trübsals angenommen habt.

Dog giorde i vel / at i toge eder min brøffuelse til.

9. Kteromž gste se naučili / y ge pŕihali / a slošli / y wšdělŕi na mně / to wčy činite / a Bůh pokoje budeš wám.

Ztorychešće sie teš naučyli / z pŕihali / y slošli / y wšdělŕi we mně / ty čyníte / a Bóg pokoju będzie z wami.

10. Zradowal jsem se waš w Panu velmi: toho / že opěť zase žwělŕi o mne wšše pŕče tŕž / y nyni / waš y pŕwě o mne gste se starali / ale neměli gste pŕijhodněho času

Jam sie teš wwešeli wššecw pane / ižesće uż ošwielŕi w swoim staraniu o mnie / ižesće sie o tym starali / aleście czasu po temu nie mieli.

11. Totok paš prawlijm ne ne pro nauzy mau / nebo yā naučil jsem se dosti miji / na tom což mām.

Nie jebych to mowil wzgladem niedostatkū iakiego / dom sie nāus cýlnā tym pŕezstawā co mām.

12. Wmijm se y nŕižiti: w mijm takŕy powyšlowati se: Wššudy a we wššech pŕiřho: bāch naučen jsem / waš se mām miji. Wmijm y nāřiti se / y lačnŕeti / y hognosti miji y nauzy tŕpŕti.

A wntemci wntionym byci w mŕem obřiwāci / wšedy y we wššych rŕezāch iestem nāus ciony / y tu nāřycen / y tu lačnŕetu / to teř / tāt obřiwāci tāt y niedostatek čierpieci.

13. Wššecko mohu w Kristu / kterž mne posyluje.

Wššetko moge w Kristuše tŕory mŕe wmacnia.

14. A wššact dobŕe gste wčili / že gste mi wđelali pohodŕe w mēm žāmuřku.

A wššact že dobršeście wčynili / ižesće spolu podpomagali wciř moy.

ד
15 ידעו אתנו דין אה
אתנו פיליפוס דב
פשוטנו דסברתא פד
נבחת מן פקדוניה אה לא
היה מן עדתא אשתותפי
לי פחוסבו מסבא ומחללא
אלא אתנו פלחוד :

Esapete ancor voi, Filippesi, che nel principio de la predicatione de l'Euangelio, quando io mi partii di Macedonia, niuna Chiesa mi contribuì niente in materia di dare e ricevere, se non voi soli.

16 דאה לתלוניקי פצם
ובו ותתמו חשתי
שדרתו :

Conciosia che ancor in Tessalonica, una volta è due mandaste quel che mi faceva di bisogno.

17 לו דמחבתא פצא
אנא אלא פצא אנא
דבאנא נסגון לכו :

Non già che io ricerchi alcun dono, ma cerco il frutto che vi sia messo in conto a vostro vantaggio.

18 כל מדם קבלת ויתיר
ליומלא אנא ונסבת כל
דשפרתו לי ביד
אפפודיטוס ריחא ב
פסימא ונדחא מקבל
דשפר לאנא :

Or io ho ricevuto ogni cosa, & abbondando lo sono dico stato ripieno, hauendo ricevuto da Epaphrodito le cose da voi mandate, come odore di buona sentida, sacrificio accetto è grato a Dio.

19 ואלהי ימלא פלה
סגיתוכו איה עותרה
פשיבחה דישוג משיתה :

El mio Iddio supplirà tutto il vostro bisogno, secondo le sue ricchezze, e con gloria, in Christo Iesus.

20 לאלהי דין אבון
שיבחה ואמחא לעלם
עלמין אמין :

Ad esse Iddio è Padre nostro sia gloria tutti i secoli, Amen.

ד
15 וידעו אתם פילפיים
כי בראשית השנה באשד
יצאתי מבתיים עדה לא אחת
התחברה עמי בדבר מלחא ומלחא
כי אתם אתם לבדכם :

Y sabeyz tambien vosotros, o Philippenfes: que al principio del Euangelio, quando fue à Macedonia, ninguna Iglesia me cummunicó en caso de dar y recibir, sino solos vosotros.

16 כי אתם בתסלוניקי פצם
אתה ושלחתי לצרכי שלחתי :

Porque aun à Thessalonica me embiafles lo necessario vna y dos vezes.

17 לא כי מבקש אני את
המלחא כי אתם מבקש אני את
פדרי אשר יתיר להשבוגכם :

No porque busco dadinas, mas busco fruto abundante en vuestra cuenta.

18 לקחתי את כל דברים וגם
הותרתי עד מלאה פקחתי
מאפפודיטוס את אשר
שלחתי לריח יוחא ליבח נדחא
וישד בעיני יהיה :

Antique todo lo he recebido, y tengo assaz: estoy lleno, auiendo recebido de Epaphrodito lo que embiafles, olor de suauidad, sacrificio accpto y agradable, à Dios.

19 ואלהי ימלא את כל צרככם
בעשרו בכבוד פשוט המשיח :

Mi Dios pues supllirá todo lo que hos falta conforme à sus riquezas, con gloria en el Christes.

20 ואלהים ולאהי הגבור
לעולמי עולמים אמין :

Al Dios y Padre nuestro sea gloria por siglos de siglos, Amen.

ד.
15. Οἱδατε ὅτι ὑμεῖς, Φιλιππη-
σιοι, ὅτι ἐν ἀρχῇ τῆς διαγγελίης,
ὅτε ἐξῆλθον ἀπὸ μακεδονίας, ἔδε-
μία μοι ἐκκλησία σκονωμένη εἰς
λόγον δόσεως καὶ λήψεως, εἰ μὴ ὑ-
μεῖς μόνοι.

Vous sauez aussi, vous Philippiens, qu'au commencement de la predication de l'Euangile, quand ie parti de Macedone nulle Eglise ne me communiqua rié en matiere de bailler & de recevoir, sinon vous seuls.

16. "Ὅτι καὶ ἐν θεσσαλονίκῃ καὶ ἀπὸ καὶ δις εἰς τὴν χρείαν μοι ἐπέμψατε.

Car mesme moi estant en Thessalonique, vous m'auiez enuoyé vne fois, voire deux, ce qui m'estoit de besoin.

17. Οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ, τὸ δόμα, ἀλλ' ἐπιζητῶ τὸν καρπὸν τὸν πλεονάζοντα εἰς λόγον ὑμῶν.

Non point que ie recherche des dōs, mais ie recherche le fruit abundant qui soit alloué en vostre conte.

18. Ἀπέχω δὲ πάντα καὶ περισσῶς πεπληρωμένος δὲ ἀμύμου ὡς ἐκπροσώπου τοῦ πατρὸς ὑμῶν, ὁσμὴν δόσεως, θυσιῶν δικτῶν, δίδρασκον τῷ θεῷ.

Or ai-je receu le tout, & abonde: i'ai esté rempli, ayant receu d'Epaphrodite ce qui m'a esté enuoyé de par vous, comme vne odeur de bonne senteur, yn sacrifice agreable & plaissant à Dieu.

19. Ὁ δὲ θεός μου πληρώσει πάντας ὑμῶν καὶ τὸν πλεόντων αὐτῶν ἐν δόξῃ, ἐν χριστῷ ἰησοῦ.

Auslmon Dieu supplera tout ce dōr vous auez besoin, selon les richesses, avec gloire en Iesus Christ.

20. Τῷ θεῷ καὶ πατρὶ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. ἀμήν.

Or à nostre Dieu & Pere, soit gloire aux siècles des siècles, Amen.

15. Scitis autem & vos Philippienses, quod in principio Evangelii quando profectus sum a Macedonia, nulla mihi ecclesia communicavit in ratione dati & accepti, nisi vos soli.

And ye Philippians know also that in the beginning of the Gospel whē I departed frō Macedonia, no Church communicated with me concerning the matter of giuing and receiuing; but ye onely.

16. Quia & Thessalonica, semel & bis in usum mihi misisti.

For euen when I was in Thessalonica, yee sent once / and afterwarde againe for my necessitie.

17. Non quia quero datum: sed requiro fructum abundantem in ratione vestra.

Not that I desire a gifte but I desire ye fruit which may further your reuewing.

18. Habeo autem omnia, & abundo: repletus sum, acceptis ab Epaphroditum quæ misistis, odorem suauitatis, hostiam acceptam, placentem Deo.

Now I haue receiued all / and haue plenty: I was euen filled after that I had receiued of Epaphroditus that which came from you / an odour that smelleth sweete / a sacrifice acceptable / and pleasant to God.

19. Deus autem meus impleat omne desiderium vestrum secundum diuitias suas in gloria, in Christo Iesu.

And my God shall fulfill all your necessities through his riches with glory in Iesus Christ.

20. Deo autem & Patri nostro gloria in secula seculorum, Amen.

Unto God euen our Father be praise for euermore: Amen.

15. Ihr aber von Philippen wisset / daß von anfang des Evangelij / da ich außzog auß Macedonia / keine Gemeine mit mir getheilet hat / nach der rechnung der außgab vnd einnam / denn ihr alleine.

Der auff Philippen vider / auß dem Euangelij begynn / delfe / der ieg drog vñ auß Macedonia / da haßuer tingen Menighed deler mit mig / ar regne effter vñ giffte oc indre / vñ den talene.

16. Denn gen Thessalonich sandtet ihr zu meiner notdurfft / ein mal / vñ darnach aber ein mal.

Thi art sendet il Thessalonica til min notdurfft / rigged / en gong / oc after der effter end en gong.

17. Nicht daß ich das Geschenk suche / sondern ich suche die frucht / daß sie überflüssig in ewer rechnung sey.

Icke art ieg söger nogen Gaffue / men ieg söger effter / ar fructen skal vere offuerflodig i eders Regenskaff.

18. Denn ich habe alles / vñ habe überflüssig. Ich bin erfüllet / da ich empfieng durch Epaphroditum / daß von euch kam ein süßer geruch / ein an genem Opffer / Gott gefällig.

Thi ieg haßuer alting / oc ieg haßuer offuerflodighe. Ieg bleff opfyldt / der ieg anammede / forme delst Epaphroditum / der som kom fra eder en sød lucc / it racknemelig Offer / Gud behagelig.

19. Mein Gott aber erfülle alle ewre notdurfft / nach seinem reichthum / in der Herzigkeit in Christo Iesu.

Men min Gud opfyld al eders Notdurfftighed / effter sin Rigdom / i den Herlighed vdi Christo Iesu.

20. Dem Gott aber vñnd vnserm Vater / sey ehre von ewigkeit zu ewigkeit / Amen.

Gud oc vor Fader / vere ære fra ewighed til ewighed / Amen.

15. Witte pak wy Filipensky / ze pki pōrātku kōzani / Evangelium / kōp gsem ssel z Macedonia / ze niždānā Epr / few nečinla mi pohodl k dā / nij a wztij / než wy toliko sami.

Wleće thej y wy Filipensky / z nā pōrātku Ewangelij / gdy m wyšel z Macedonij / jaden mi kōsioł nie wzyčaj co sie ryeje dā / nia y wzticia / tedno wgtami.

16. Neb gste y do Thessalonij / ky gednau y podruht / tchož gsem potkebowal poslali mně.

Abowsem y w Thessalonij / gdy m byl / wysće mi raz y pow / chore ežego mi potreba bylo poslati.

17. Ne proto abych hledal wasseho darowānij / ale hle / dām wztiku hogntcho / k pro / spěchu wassemu.

Nle tžbych dāru požadal / ale / jadām owocu obřitacego / Epr / ryby wšedl w račun k wāg.

18. Wāmē pak wšedlo / a do / stit mām: naplněn gsem dar / ſterž gsem wzał od Epaffro / dyta gē gste poslali k wām / sladkosti / Džt wžactnau / Do / hu libau.

Wstatem wšyřko y obřituse / testem nāpln: on wstawšy od E / pafrodityh ty rzečy k chore byly / od was poslāne / nā wonnoš do / bry wonny / ofāre Džgu przyty / mna y wdžecna.

19. Wuoh pak muog naplniž / wšedl jādost a potkebu w / sšy / wedl bohatstwiw sšwcho w / Slāwē Křysta Gēhšše.

Wog moy doda zupelně co / potrebowāc bēdžie / wedlug bogactw sšwotch dšwābnie w / Křystuše Jesuše.

20. Bohu pak a Džy nā / ssemu / bud slāwa nā wšky w / tuow Amen.

Przytym Bogu y Džy nāšes / mu nšechay bēdžie dšwāla nā wš / kti wškow Amen.

ד
21 שאלו בשלמא דכלהון
קדישא דבנשוע משיחא
שאליו בשלמכון אמר
דעמי :

*Salutate tutti i Santi in Christo Ie-
sus. I fratelli che son meco vi salutano.*

22 שאליו בשלמכון דכלהון
קדישא דבנשוע משיחא דכליו
דמו דנתה דקסר :

*Salutemus tutti i Santi, e massima-
mente quelli che son de la casa de Cefare.*

23 טיבותה דמרו נשוע
משיחא עם דכלון אמר :

*La gratia del nostro Signor Iesus
Christo sia con tutti voi. Amen.*

שלמא דאצרתא דלון
פיליפיסא דאנתפנת
מו דהומא :

ד
21 שאלו לכל קדושים בשמי
לשלום בישוע המשיח שאלו
לכם לשלום האחים אשר עמי :

Saludad a todos los Sanctos en el Christo Ie-
sus : saludan hos los Hermanos que estan con
migo.

22 שאלו לשלומכם כל
הקדשים ועל יתר אשר בבית
הקיסר הנה :

Saludan hos todos los Sanctos : y mayor-
mente los que son de la Casa de Cefar.

23 תחנת אדנינו ישוע המשיח
עם כלכם אמר :

La gracia del Sennor nuestro Iesus el Chri-
sto sea con todos vosotros, Amen.

אל פילפים נכתבה מרהומא
בידי אפפרודיטוס :

δ.
21. Ἀσπάζομαι πάντας ἁγίους ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ
σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί.

Saluez vn chacun des saints en Ie-
sus Christ. Les freres qui sont avec moi
vous saluent.

22. Ἀσπάζονται ὑμᾶς πάντες οἱ
ἅγιοι, μάλιστα οἱ ἐκ τῆς οἰκίας
τοῦ οἰκίας.

Tous les saints vous saluent, &
principalement ceux qui sont de la mai-
son de Cefar.

23. Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμετέρου
Ἰησοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

La grace de nostre Seigneur Iesus
Christ soit avec vous tous, Amen.

Πρὸς Φιλίππωνας ἐγράφη ἀπὸ
ῥώμης δι' ἐπαφροδίτου.

AD PHILIPPENS:

CAP. IIII.

21. Salutate omnem sanctum in Christo Iesu. Salutant vos qui mecum sunt, fratres.

Salute all Saintes in Christ Iesus. The brethren / which are wi. h me / greet you.

22. Salutant vos omnes sancti / maxime autem qui de Caesaris domo sunt.

All the Saints salute you / and most of all they which are of Caesar's house hold

23. Gratia Domini nostri Iesu Christi cum spiritu vestro, Amen.

The grace of our Lord Iesus Christ be with you all / Amen.

Scripta est ab urbe Roma per Epaphroditum.

An die Philipper.

Das IIII. Capitel.

21. Grüßet alle Heiligen in Christo Iesu. Es grüßen euch die Brüder / die bey mir sind.

Hilffet alle Heiligen i Christo Ihesu. De Brödre som ere hoff mig / hilffeder.

22. Es grüßen euch alle Heiligen / sonderlich aber die von des Keisers Hause.

Alle Heiligen hilffeder / men besynderliche de aff Keyserens Huff.

23. Die gnade vnseres HERRN Iesu Christi sey mit euch allen / Amen.

Vor HERN IESU Christi Naade vere met eder alle / AMEN.

Geschrieben von Rom / durch Epaphroditum.

A Filipenskyim.

Kapitola IIII.

21. Pozdrawteż każdego Swatého w Krystu Gejijšo. Pozdrawugij was Bratři / kterých jsem sem nau.

Pozdrawie wšyké šw'etě w Krystušie Jezusie. Pozdras wšak was b. ačia křto: 33. Jam sa 30 mna.

22. Pozdrawugij was wšyké kni Swatši / a naprotice ti křto: 33. Jam sa 30 mna.

Pozdraw'ak was wšyké šw'etě ačia 30 mna. Pozdras wšak was b. ačia křto: 33. Jam sa 30 mna.

23. Milost Pána našeho Gejijše Krysta / budž s wami je wšemi / Amen.

Lásť Pána našeho J:zu Krysta nedech budž s wami wšyké 30 mna.

Stonám se list Swatého Pawla k Filipenskyim / w Křto: 33. Jam sa 30 mna.

<p>1. Die erste... 2. Die zweite... 3. Die dritte...</p>	<p>4. Die vierte... 5. Die fünfte... 6. Die sechste...</p>	<p>7. Die siebte... 8. Die achte... 9. Die neunte...</p>
<p>10. Die zehnte... 11. Die elfte... 12. Die zwölfte...</p>	<p>13. Die dreizehnte... 14. Die vierzehnte... 15. Die fünfzehnte...</p>	<p>16. Die sechzehnte... 17. Die siebenzehnte... 18. Die achtzehnte...</p>
<p>19. Die neunzehnte... 20. Die zwanzigste... 21. Die einundzwanzigste...</p>	<p>22. Die zweiundzwanzigste... 23. Die dreiundzwanzigste... 24. Die vierundzwanzigste...</p>	<p>25. Die fünfundzwanzigste... 26. Die sechsundzwanzigste... 27. Die siebenundzwanzigste...</p>
<p>28. Die achtundzwanzigste... 29. Die neunundzwanzigste... 30. Die hundertste...</p>	<p>31. Die hundertste... 32. Die hundertste... 33. Die hundertste...</p>	<p>34. Die hundertste... 35. Die hundertste... 36. Die hundertste...</p>